

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Briandov apel za združeno Evropo

Kakor poročajo francoski listi, namerava francoski zunanji minister Aristide Briand apelirati na vse evropske države, da se izrečejo za ustanovitev združenih držav Evrope. Že na septemberskem zasedanju Sveta Društva Narodov bi predložil Briand konkretne predloge za uresničitev te ideje, predvsem pa naj bi se še letos sklicala splošna konferenca vseh evropskih držav, ki naj bi bila posvečena združenim državam Evrope.

Kakšni so osnovni nagibi in kakšni so glavni cilji častnega predsednika panevropskega gibanja g. Brianda, da namerava nastopiti s svojim senzacionalnim apelom, ni še danes popolnoma jasno. Je pa tudi le drugovrstnega pomena, ker glavno je, da je tak apel sploh podan in še važnejše, da izhaja od uglednega in aktivnega zunanjega ministra, ki se dalekosežnosti svoje namere tudi zaveda. Da nimamo več opraviti le z akademsko izjavo, temveč s čisto konkretnim predlogom, v tem je veliki pomen Briandovega nameravanega apela in v tem je tudi dokaz, da smo uresničenju združenih evropskih držav mnogo bližje, kakor pa se je mislilo.

To bi potrjevalo tudi to, da pada Briandov predlog tik po zvišanju ameriških carin. Glavni namen združenih evropskih držav pa je ravno gospodarski in zato tudi prvi korak k taki novi evropski organizaciji ustanovitve enotnega carinskega področja za vso Evropo. Neštete gospodarske konference so tudi o tem že opetovano razpravljale in vedno bolj naraščajo stremjenje, da se uničijo carinske meje med posameznimi evropskimi državami. Vsa Evropa mora postati en sam trg in kakor ima ameriški trgovec možnost, da računa vedno z vsem notranjim trgov Amerike, tako naj tudi evropski producent in trgovec računa z vsem tristemilijonskim trgov Evrope.

To stremljenje postaja vedno močnejše in tudi vedno konkretnije in nobenega dvoma ni, da bo veliki kapital, ki je na taki gospodarski združitvi Evrope najbolj interesiran, to stremljenje tudi izvedel do zmage.

Nobenega dvoma ni, da bo industrijsko močnim narodom enotno carinsko področje Evrope v največjo korist, ker bo mahoma dvignilo njih produkcijo, a obenem pocenilo vse produkcijske stroške. Druga pa je stvar za industrijsko slabo razvite države. V teh državah se razvija industrija v prvi vrsti vsled visoke zaščitne carine. Če pade ta, bo padla tudi marsikatera tovarna, ki ne bo mogla zdržati konkurence s tujo industrijo. Pričakovati je zato, da se bodo te mlade industrije tudi z vso silo upirale uvedbi enotnega carinskega področja, le malo verjetno pa je, da bi bil njihov odpor uspešen. Razmerje sil je le še prenako, zlasti še, ko bo tuja industrija našla močno oporo v konsumentih, ki tudi niso navdušeni nad visokimi zaščitnimi carinami.

Zato je najbolje, če mlade industrije čim preje računajo s tem, da niso več tako daleč časi, ko bodo zaščitne carine morale pasti. Razvoj gre pač v tej smeri, da hoče vse pocenitev blaga, da išče vse čim večji odjem, da stremi vse za čim večjim sodelovanjem. Zato je neizogibno, da bodo padale po vrsti vse ovire, ki ločijo evropske narode in med temi ovirami so carinske meje najbolj občutljive in zato najbolj na poti.

Naloga vseh držav s še nerazvito industrijo je zato, da čim bolj pospešijo tempo svoje industrializacije in da zlasti posvete vso pažnjo elektrifikaciji svojih pokrajin. Briandov apel mora biti za vse te države resen opomin, da je nastopila zadnja doba, ko je še mogoče pod varstvom zaščitnih carin na račun konsumenta izdelati lastno industrijo. Če bo ta doba zamujena, potem ne bo nobenega leka več proti tuji konkurenci, potem ostane dežela v trajni odvisnosti od tuje industrije.

Naloga mlade industrije v teh državah pa je, da doseže v tej zadnji dobi višek svojega napredka in da postane popolnoma konkurenčno sposobna s tujo industrijo. Priti mora do te višine, da bo mogla konkurirati s tujo industrijo tudi izven lastnih državnih mej, da bodo prišle vse velike prednosti enotnega evropskega carinskega področja tudi njej v dobro.

Evropske združene države bodo rešitev za naše manjšine in dale nam bodo sigurnost miru. Morajo pa biti tudi v korist našemu gospodarskemu razvoju. To pa dosežemo le, če bomo znali pravočasno izpolniti svojo industrijo tako, da bo napredovala tudi brez zaščitnih carin.

Ta resen opomin je v Briandovem apelu za nas in to upoštevajmo pravočasno, da ne bo zvonjenja po toči.

Zboljšanje odnošajev z Bolgarsko

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Po včerajšnjem sestanku med bolgarskim ministrskim predsednikom Ljapčevim in jugoslovanskim poslanikom v Sofiji Nedičem, ki je potekel zelo prijateljsko, lahko pričakuje zboljšanje v jugoslovansko-bolgarskih odnošajih.

Jugoslovansko poslaništvo v Sofiji je izdalo ta komunikate: »Po izmenjavi misli med predsednikom vlade Ljapčevim in opolnomočenim ministrom kraljevine SHS g. Nedičem se lahko pričakuje zboljšanje atmosfere, ki bi omogočilo nadaljnji normalni razvoj in rešitev vseh spornih vprašanj med obema državama.

Zakon o civilnem procesu podpisan

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Na Bled je danes prispel iz Sarajeva pravosodni minister Srškić. Nj. V. kralj ga je sprejel v avdienco ter pri tej priliki podpisal zakon o civilnem

procesu. Nadalje javljajo z Bleda, da je tja prispel tudi vojni minister general Hadžić ter se nastanil v Park-hotelu. Tudi on je bil sprejet v avdienco.

Francoska predvojna posojila treba plačati v zlatu

Razsodba haaškega sodišča -- Na podlagi te razsodbe se prično sedaj pogajanja o načinu plačevanja

Haag, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je haaško mednarodno razsodišče izreklo v zadevi francosko-srbskega konflikta glede dolgov razsodbo. Razsodba gre v tem pravcu, da mora Srbija plačevati vse dolge v francoskih zlatih frankih. Po francoskih zakonih se določa zlati frank na 20. del zlatega kosa, ki tehta 6.45161 g. Razsodba, ki obsega z obširno razlago 58 strani, je bila sprejeta v sodniškem kolegiju z 9 proti 3 glasovom. Trije sodniki, ki so glasovali proti, so bili mnenja, da haaško razsodišče v tej zadevi ni kompetentno, ker je konflikt obeh vlad, ne pa konflikt med državami. Pri izreku razsodbe so bili prisotni skoraj vsi akreditirani diplomati in množestvo občanov.

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na vesti agencije Havas iz Haaga, da je mednarodno razsodišče odredilo plačevanje srbskih predvojnih dolgov Franciji v zlatu, smo dobili sledeče informacije:

Med vlado kraljevine SHS in francoskimi porterji srbskih predvojnih posojil (4% iz l. 1885, 5% l. 1902, 4% iz l. 1906, 4% iz leta 1909, 5% iz leta 1913, kakor tudi 4% založnice uprave fondov iz leta 1910 in 4% obveznice uprave fondov iz leta 1911 ter srečke srbskega društva Rdečega križa) se je pojavil spor o tem, na kateri denarni podlagi naj se izvrši izplačilo dospelih bonov in obveznic tega posojila. Naša vlada je stala na stališču, da moramo mi plačati samo nominalne zneske v današnjih papirnatih frankih, dočim so Francozi vztrajali na tem, da moramo vsak nominalni frank plačati v zlatu (približno petkrat toliko, kakor v papirju).

Slični spori so se pojavili tudi med drugimi državami in Francijo. Bolgarska vlada je glede predvojnih posojil podpisala že l. 1926 aranžma z inozemskimi porterji. Tudi romunska vlada je sklenila s francoskimi porterji sličen aranžma 31. maja 1928. Isto je napravila sredi lanskega leta tudi Turčija v pogledu

otomanskega dolga. Francozi so dosegli načelno priznanje romunskega in bolgarskega dolga v zlatu, plačanje pa je bilo regulirano z ešeloniranjem (počeni s 35—40%, dokler vsota ne doseže po nekoliko periodah 100% v zlatu. Na enaki podlagi se je izvršila tudi ureditev turškega dolga.

Z ozirom na prijateljske odnose med nami in Francijo, sta naša in francoska vlada sklenili v aprilu 1928 sporazum, po katerem naj bi se dala vsa sporna vprašanja glede našega dolga v rešitev stalnemu mednarodnemu sodišču v Haagu. Namen teh razgovorov naj bi bila sklenitev sporazuma, s katerim naj se reši, kakšni naj bi bili plačilni pogoji. V slučaju, da razsodba haaškega razsodišča prizna zahteve porterjev, to je da plačamo v zlatu, mora dogovor glede plačevanja določiti velikost koncesij z ozirom na ekonomsko in finančno sposobnost in plačilno moč naše kraljevine. Ako bi ti dogovori na podlagi razsodbe haaškega razsodišča v roku treh mesecev ne dovedli do rezultata, mora vsaka od prizadetih strank v toku nadaljnjih dveh mesecev naznačiti enega ali več sodnikov, ki bodo reševali o sporu. Ako bi stranke same ne naznačile sodnike, jih bo imenoval predsednik stalnega mednarodnega sodišča v Haagu. Odločitev tega razsodišča o načinu plačanja ali o skupnih koncesijah mora biti izrečena v teku enega leta, računajoč od dneva razsodbe stalnega mednarodnega razsodišča v Haagu in se mora smatrati kot izvršna. Dne 15. maja je bil določen rok za ustmeno debato pri haaškem razsodišču, ki je izreklo sodbo, da se morajo naša predvojna posojila plačati v zlatu. Sedaj morata torej obe stranki začeti razgovor o tem, koliko mora naša država z ozirom na okoliščine, predvidene v arbitražnem sporazumu, stvarno plačati. V slučaju, da se ne doseže sporazum med našo državo in predstavnik portierjev, se bo torej v zmislu prejšnjega dogovora imenovalo zopet novo arbitražno sodišče.

Letalska nesreča

Belgrad, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Iz Srbo-brana javljajo, da se je tam zgodila letalska nesreča. Na letalu, ki je priplulo iz novosadskega letališča, ki ga je vodil neki podporočnik, se je pojavil defekt na motorju. Pilot je bil prisiljen, spustiti se na zemljo. Pri pristajanju je letalo naletelo na kupe požetega žita ter zgubilo ravnotežje. Pilot je obležal nezvesten. Letalo pa se je razbilo. Pilota so takoj odnesli k bližnjemu kmetu, od koder so ga spravili v bolnico.

Zagrebski župan v Belgradu

Zagreb, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Zagrebski župan dr. Srkulj je za svojega bivanja v Belgradu obiskal pomočnika notranjega ministrstva Ziko Laziča ter interveniral za spopolnitev sedem praznih mest v zagrebškem občinskem zastopu. Od 50 odbornikov jih je namreč 7 odstopilo, tako da jih je sedaj samo 43, kar je povzročilo neprimliko pri vprašanju kvoruma. Zika Lazič je obljubil, da bo na izpraznjena mesta v najkrajšem času imenoval nove občinske svetnike.

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Zagrebski župan dr. Srkulj je danes obiskal belgrajskega župana Savčiča. Razgovorjala sta se o komunalni politiki zagrebske in belgrajske občine ter o zvezi jugoslovanskih mest.

Marinković odpotoval v Zlatibor

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Marinković je v spremstvu svoje gospe in kabinetnega šefa Ažemovića ter tajnika Pavlovića odpotoval v Zlatibor, kjer se bo dalj časa mudil radi zdravljenja.

Za zboljšanje našega žita

Belgrad, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Zdrženje jugoslovanskih agronomov je na svoji seji sklenilo resolucijo, ki zahteva od kmetijskega ministra, da z ozirom na velike bolezni na žitu takoj pripravi zakon o pobijanju žitnih in bilčnih bolezni. Nadalje je združenje sklenilo, izdati poziv na kmete, naj kupujejo semenska žita za bodočo setev samo pri društvu za oplemenitev bilk v Zagrebu ali pa v državnih selekcijskih kmetijskih postajah.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Finančno ministrstvo bo izdalo razpis na vse podrejene oblasti, da morajo industrijska podjetja, ki so obvezana javno polagati račune, pri izplačilu ali odobrenju obresti za posojila, najeta v inozemstvu, odbijati rentni davek v znesku 6 odstotkov brez avtonomnega davka.

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Minister socialne politike se je na svojem povratku v Belgrad ustavil danes v Zagrebu, tako da bo nadaljeval pot nocoj, da pride jutri zjutraj v Belgrad.

Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Za načelnika oddelka za ceste v ministrstvu za javna dela je imenovan ing. Dobroslov Ratajac, bivši ravnatelj gradbenega odseka v Sarajevu.

Belgrad, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Bajt Josip, geometer v Krškem, je napredoval za eno stopnjo.

Zagrebske vesti

Zagreb, 12. jul. (Tel. »Slov.«) V zagrebški nadškofiji se vrše velike priprave za katoliški dan v Ivančičevu gradu, kamor pridejo po dosedanjih izglelih velike mase kmetov iz vse Slavine. Ob tej priliki se bo vršila velika pevsko prireditve cerkvenih pevskih zborov, tamonjšni Orli pa bodo na svečan način blagoslovili svojo zastavo.

Zagreb, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila pred kotarskim sodiščem razprava proti Štefanu Ivančeviću, Josipu Finček in Mateju Golovici, ki jih je tožil župnik Novosel iz Šestin pri Zagrebu. Imenovani so svoječasno vodili časopisno kampanjo proti šestinskemu župniku, ki jih je sedaj tožil radi razžaljenja časti. Eden od obtožencev je bil obsojen na 15 dni, drugi pa na mesec dni zapora.

Zagreb, 12. jul. (Tel. »Slov.«) V poslovalnico tovarne cementa »Croatia« v Podsusedu je bil izvršen velik vlom. Pokradenih je bilo nekaj instrumentov v vrednosti 6000 Din. Policija vodi preiskavo.

Split, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Splitski gospodarski krogi so se dolgo časa potegovali, da bi se projektirana unska proga trasirala na Knin in ne na Zrmanjo, da bi se tako proga izognila krajev, kjer nastopajo veliki snežni zameti. Kakor se sedaj zve, je prometno ministrstvo odločilo, da se bo unska železnica izvršila po željah splitskih gospodarskih krogov. Na ta način se bo prihranilo na gradbenih stroških 170 milijonov dinarjev.

Vesti iz Bosne in Hercegovine

Sarajevo, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Tu se je vršil občni zbor hrvatskega kulturnega društva »Napredak«, ki je trajal tri dni. Med drugim je bilo sklenjeno, da se zgradi v Sarajevu vajeniški dom. Sprejet je bil proračun, ki znaša približno 3 milj. Din. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Alavković, župnik v Novem Sarajevu.

Mostar, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Pred tukajšnjim sodiščem se bo danes začela razprava po zakonu o zaščiti države proti delavcem Goati in Bolovcu, ki jih je državno pravdnštvo obtožilo radi širjenja komunistične propagande.

Že 231 ur v zraku

Newyork, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Vztrajnost na letalca Mandell in Reinhardt sta bila danes ob 2.30 newyorškega časa 231 ur v zraku. Letalca hočeta vztrajati toliko časa, dokler ne odpove dosedaj sijajno delujoči motor.

Iz organizacijskega žiljenja slovenskega drž. uradništva

(K akciji za zgradbo »Uradniškega doma«.)

Početki organizacijskega gibanja slovenskega državnega uradništva izvirajo še iz predvojne dobe, vendar so bili prav malenkostni. Avstrijski birokratski duh ni bil naklonjen strokovnemu in stanovskemu združenju drž. uradništva, slovenskega pa še celo ne.

Živahno se je organizacijsko življenje našega drž. nameštencev začelo razvijati po vojni. Skoro vsaka stroka se je organizirala v lastnih strokovnih združenjih, od katerih so se mnoga kmalu razširila na vso državo, druga pa ostala pokrajinski omejena. Zanimivo je, da je baš Slovenija v tem strokovnem gibanju zavzemala prvo mesto, kakor je sploh pri nas organizacija drž. uslužbencev najbolj dosledno in najkrepkeje izvedena. Iz Slovenije je šla organizacijska zavest in smisel za stanovsko zastopstvo med Srbe in Hrvatce.

Večina teh strokovnih društev slovenskih drž. nameštencev vseh kategorij in vseh resorov prav uspešno deluje v prid svojega članstva. Razen drž. prometnih uslužbencev (železničarjev in brodarjev), ki imajo povsem ločene organizacije, so do mala vsa ostala slovenska uradniška združenja organizirana v »Zvezi državnih nameštencev za Slovenijo« v Ljubljani.

Kakor imajo drugi stanovi svoja skupna zastopstva v lastnih zbornicah, tako n. pr. v TOI, delavskih, zdravniških, kmetijskih, inženjerskih zbornicah, tako bi mogli trdit, da je »Zveza drž. nameštencev« osrednja stanovska predstavitev in zastopnica celokupnega slovenskega drž. uradništva, aktivnega in upokojenega brez razlike čina in vrste službe.

Naloga Zveze je dvigati moralno in gmotno stanje slovenskega drž. uslužbenstva kot stanovske celote, strokovno spopolnjevati članstvo, nuditi mu pravno varstvo in svet, braniti pridobljene pravice uradniškega statusa, stati vladi ob vseh prilikah, kadar se odloča o usodi drž. uslužbenstva, kot posvetovalni organ ob strani in brigati se za izboljšanje in osiguranje gmotnega položaja celokupnega statusa.

Zato gre vzbudeno z zgolj strokovnim delom uradniških organizacij živahno in vsestransko udejstvovanje njihovih gospodarskih institucij. To so kreditne, konzumne in stavbne zadruge, hranilni in posojilni zavodi, posmrtni in bolniški podporni skladi, uradniške menze itd. Ekonomska osamosvojitve uradniškega statusa je eden najvažnejših ciljev vsega strokovnega gibanja slovenskih drž. uslužbencev. Zadržana misel v njih napreduje in je rodila doslej že lepe sadove.

»Zveza drž. nameštencev za Slovenijo« združuje trenutno v svojem okrilju 37 strokovnih društev, ki štejejo približno 8400 plačujočih članov. Izdaja svoje glasilo »Naš Glas«, ki izhaja trikrat na mesec in ima poslovne lokale v Franciškanski ulici 6/I, kjer tajništvo redno posluje. Načelnik »Zveze« je letos dvorni svetnik dr. Josip Ferjančič, tajnik pa davčni kontrolor Joža Bekš.

Slovenska »Zveza« je s pokrajinskimi zvezami v Splitu, Sarajevu in Zagrebu ter z drugimi centralnimi združenji inkorporirana v »Glavnem Savezu drž. nameštencev«, ki ima sedež v Beogradu in je kot najvišja državna reprezentanca jugoslovanskega drž. uslužbenstva včlanjena v mednarodni Ligi drž. nameštencev v Haagu. Glavni Savez šteje približno 40.000 članov, predseduje mu že dolgo vrsto let generalni direktor računovodstva dr. Mika Jovanović, tajnik in urednik njegovega glasila »Cinovičkega Glasnika« je dr. Milorad Djordjević.

Posebno mnogo si slovenski drž. nameštenci obetajo od uradniške Stanovanjske zadruge, ki je bila ustanovljena letošnjo poletje v Ljubljani. Njen namen je gradnja oz. preskrba zdravih in cenjenih stanovanj za drž. uslužbence. Odločila se je za zgradbo srednje velikih hiš (z 8—12 stanovanji), ker so ceneje in ni nevarnosti, da preidejo v neuradniško last, kot se to čisto dogaja z malimi enodružinskimi uradniškimi hišicami.

Kot enega prvih svojih ciljev si je stavila uradniška stanovska zadruga zgradbo Uradniškega doma v Ljubljani, kjer je projektiran sedež celotnega uradniškega strokovnega in gospodarskega udejstvovanja, zborovalna dvorana, lokali za ekonomske institucije drž. nameštencev in večje število družinskih stanovanj.

Uradniški dom bo stal na že kupljenem zemljišču v Gajevi ulici. Stavbišče je po svoji osrednji, mirni legi zelo prikladno za ta namen. Načrte je izdelal sloviti domači umetniški arhitekt in združujejo dobri okus in smotnost, brez luksusa in laži-nakita. Zbrano je že nekaj glavnice za gradnjo, za potrebne kredite je tudi poskrbljeno, med prizadejimi društvi je v glavnem sporazum že dosežen. Če Bog da, se prihodnje leto že prične z zidanjem.

Slovenski državni nameštenci, ki so vsled dar stal v prvih vrstah naših nesebičnih in požrtvovalnih kulturnih, gospodarskih in narodno-obrambnih delavcev, ki so ohranili v vseh stiskah vojne in v pomanjkanju povojnih desetih let neomadeževan sloves prislovične slovenske poštenosti in nepodkupljivosti.

Briandov predlog pozdravljajo državniki Zveza evropskih držav naj bi regulirala produkcijo — Mednarodne čete bodo skrbele za sigurnost — Stresemann za carinsko unijo

Pariz, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Za jesensko zasedanje Društva narodov v Madridu je dobil Briand dosedaj že od mnogo državnikov pohvalne izjave v zvezi njegovega predloga za ustanovitev združenih držav evropskih.

Po »Petit Journal« ima Briand za organizacijo združenih držav Evrope v misli deloma države severne Amerike, deloma angleški imperij in tudi Sovjetsko unijo. Njegov predlog združenja vseh kontinentalnih držav ni naperjen proti nobeni državi.

Po »Matin« bo prvi korak za doseg združenih držav evropskih gospodarske zveze evropskih držav v zvezi regulacije produkcije in porabe. Za doseg kredita v gospodarstvu se bodo prisilile države k skupnemu delu. Za politično sigurnost se bodo osnovala mednarodne čete.

Stresemann, ki je po »Journal« že dolga leta premišljeval o istem načrtu, se hoče zavzeti za evropsko carinsko in železniško unijo.

Komentarji nemških listov

Vesti o Briandovih namerah sklicati konferenco zastopnikov vseh evropskih držav v svrhu razgovora o možnostih za sodelovanje vseh evropskih držav so izzvele živahne komentarje. Poleg navdušenih pristašev se jav-

ljajo tudi trezni glasovi, ki zadevo osvetljujejo z vseh strani.

V »Neue Freie Presse« se govori o možnosti, da je to samo maneuver Brianda, da bi pridobil levičarske kroge za glasovanje o dolgovih. Uvodničar smatra, da bi vsaka panevropska organizacija, ki bi bila zamišljena kot bojna proti panamerikanizmu, bila obsojena na neuspeh. Amerika je danes tako globoko vezana z evropskimi državami vsled svoje finančne pomoči, da je opozicija Evrope nemogoča.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Načrt Brianda ima na eni strani ta cilj, da posluži njegovi osebni ambiciji, da se ga proglasi za pobornika miroljubne politike in da prikaže ravno v sedanjem trenutku francosko zunanjo politiko za edino spasonosno za celo Evropo. Gotovo pa je, da za tem Briandovim načrtom tičijo konkretni zunanji politični nameni: Ojačanje že itak obstoječega hegemonije Francije v Evropi, združenje vseh političnih in gospodarskih moči Evrope ne samo proti združenim ameriškim državam, marveč tudi proti drugi anglosaksonski svetovni sili, proti Britaniji in Rusiji. Načrt je za Nemčijo nevar, ker je samo nova forma francoske kontinentalne politike. Zato se list čudi, da ima tudi v Nemčiji pristaše.

Ugoden vtis Poincarejevega govora Ratifikacija pogodbe o dolgovih je podlaga za likvidacijo vojne

Pariz, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Včerajšnji stvarni in jedrati Poincarejev govor je napravil na vso javnost velik vtis. Posebno čudno je bilo sprejeti njegovo naglašanje, da ne gre za ratifikacijo dolgov, temveč za pogodbo o dolgovih, s čimer so bili nekateri krogi, posebno nacionalistični, razočarani, ker so mislili z odbitjem ratifikacije izogniti se tudi plačevanju dolgov.

Poincare je tudi danes nadaljeval svoj ekspozicijo o vprašanju dolgov. Ponovil je, da bi odbitje ratifikacije pogodbe o dolgovih bilo

povod, da bi Anglija in Amerika skeptično gledali na Youngov načrt. Ratifikacija pogodbe je podlaga za likvidacijo vojne. Zasedba Porenja je prinesla francoski državi poldrug milijardo frankov. V slučaju, da Francija ne bi sprejela ratifikacijske pogodbe, bi zahtevala Amerika takoj vrnitev trgovinskih dolgov, a ne samo teh, temveč tudi vseh političnih dolgov. Izmišljanje je nemogoče, kajti po stabilizaciji valute se je plačilna zmožnost Francije znatno izboljšala.

Reparacijska konferenca bo v Londonu

London, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Po »Daily Telegraphu« je bil angleški poslanik v Parizu lord Tyrell včeraj brzojavno pozvan, naj izrazi v imenu svoje vlade pariškemu znanjem ministru željo, da bi se vršila reparacijska konferenca vendar v Londonu. Konferenca bo trajala naj-

brže štiri tedne, takoj po njej se bo vršilo zasedanje Društva narodov, kar bo zahtevalo najmanj dvomesečno odsotnost zunanjega ministra Hendersona in najmanj pettedensko odsotnost državnega kanclerja Snowdena, kar za delavsko vlado nikakor ni idealno.

Dosedanja reparacijska politika je zgrešena

Amsterdam, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Senzacija na današnji razpravi mednarodne trgovske unije je bil govor voditelja enega izmed največjih angleških kemičnih trustov lorda Melchetta (sir Alphonse Mond). Kritiziral je dosedanja reparacijsko politiko in je svaril pred nadaljevanjem te politike s pomočjo Youngovega načrta. Meddržavne dolgeve je treba plačati v blagu. Premisliti je treba, ali naj se uvaža v lastno državo blago, s čimer se dotična država izpostavi morda nevarnosti povečanja brezposelnosti, ali naj se pa raje države odpovedo plačevanju dolgov. Lord Melchet se je čudil, da so vsi v zvezi izvršitve plačevanja dolgov taki optimisti. Bolje bi bilo, da bi se reparacijske dajatve naložile v Nemčiji sami in da bi se pozneje dvignile iz nje, kadar bi bilo gospodarsko bolj koristno. Najvažnejši del Youngovega načrta je banka za mednarodne dajatve. Brez sodelovanja ameriških finančnih moči se pa ne moreta uresničiti ne Youngov načrt in ne reparacijska banka. Naloga reparacijske banke bi bila, poenostaviti plačevanje. Dosedanja reparacijska politika bi bila povod prevelikim posojilom. Na tej poti se ne sme nadalje gospodariti. Upravičen je strah, da bodo pridržki, ki jih hočejo predlagati posamezne vlade, rešitev celotnega vprašanja le otežkočili, nikakor ne olajševali.

Franc. - ital. kolonialna pogajanja na mrtvi točki

Rim, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Francoski listi so v zadnjem času prinesli vesti o intencijah italijanske vlade v kolonialni politiki. Tukajšnji tisk teh vesti ne demantira. Po francoskih nazorih predstavlja predlog, ki ga je dala francoska vlada jeseni prošlega leta italijanski vladi, višek koncesij. Pričakovanje Pertinaxa, da italijanska vlada ne bo pozitivno odgovorila na takratno francosko noto, se bo najbrž uresničilo. Radi tega bodo ostala pogajanja o kolonialnih vprašanjih na mrtvi točki. Italijanska kolonialna politika išče danes pot iz Tripolisa v centralno Afriko, kar pa ji Francija ne bo mogla dovoliti, ker ima tudi Francija slične želje.

Mussolini ne pride v London

Rim, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Vesti angleških listov, da bi se Mussolini ob angleški letalski razstavi podal v London, se tukaj demantirajo.

Klotz obsojen na dve leti ječe

Pariz, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Bivši finančni minister Klotz je bil danes obsojen na dve leti ječe in na plačilo 50.000 frankov. Sodišče je izjavilo, da ga je moralo kaznovati ostreje, ker je obtoženec bil eden izmed najvišjih javnih osebnosti. Vsakdo, ki se udeležuje v javnem življenju, mora biti posebno neoporečen. Klotz je ponaredil 25 menic na 1.885.000 frankov in izdal 51 nekritih čekov na 480.000.000 frankov.

Pariz, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Pred sodiščem je danes pričela razprava proti bivšemu finančnemu ministru Klotzu. Predsednik sodišča je poročal o visokem političnem in gospodarskem položaju obtoženca, ki je bil sedemkrat minister in je imel svojčas veliko premoženje in užival neomejen kredit. Leta 1927 pa je Klotz zašel v finančne težkoče. Izstavil je menico s ponarejenim podpisom ter jo ob zapadlosti plačal z nepokritimi čeki.

Zanimiva odkritja kavkaškega voditelja

Berlin, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Voditelj Georgijev za časa svetovne vojne Garuidze, ki se sedaj nahaja v Berlinu, je danes dal v intervju zanimive podatke. Omenil je svoje bivše zveze z vodečim angleškim petrolejskim magnatom Deterlingom in z umrlim generalom Hofmannom, ki je imel svoječasno v njegovi domovini službo. Hofmann je za časa sovjetske revolucije hotel doseči osvoboditev Georgije in ustanovitev avtonomne kavkaške republike. V ta namen je hotel Deterling dati na razpolago finančna sredstva in je celo obljubil, da bo za to stvar pridobil ameriški petrolejski kapital. Toda tozadevni načrti so se zdeli Angležem neizvedljivi. Medtem ko je umrl general zahteval napad od polotoka Krina, je smatral Hofmann bolje, vojaške operacije začeti na severu.

Atene, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je dopel v Faleron pri Pireju del italijanske mornarice, sestojede iz treh oklopnih ter osem torped. rušilcev. Italijanske vojne ladje bodo ostale tu štiri dni.

Dunajska vremenska napoved. Pretežno jasno. Temperatura neizpremenjena.

Boj za Panevropo

Gibanje za združenje vseh držav Evrope, ali vsaj zapadnih, je že staro in sega nazaj v srednji vek, ko se je zlasti skušalo doseči združenje vseh krščanskih držav. Pozneje so nastopali za evropsko skupnost razni filozofi, ko Leibnitz, Nietzsche, Schopenhauer in drugi. Pa tudi državniki, ko n. pr. Napoleon, so skušali ustvariti združeno Evropo. Ti poskusi pa niso uspeli, ker so bili prezgodnji in ker še ni bilo doseženo ujedinenje Nemčije, Italije in drugih držav. Po veliki svetovni vojni pa je znova vstala misel združenih držav Evrope, ker so bili na eni strani že ustvarjeni pogoji za tako združenje, na drugi strani pa je gospodarska moč Evrope tako padla, da bi jo mogla samo popolna enotnost rešiti pred ameriško odvisnostjo.

Nastalo je celo gibanje za ustvaritev združenih držav ali Panevropo. Ustanovljena je bila tudi posebna organizacija »Panevropa« ali »Vsaevropa«, ki ima svoj sedež na Dunaju in katere predsednik in duša je grof R. N. Coudenhove-Kalergi. Organizacija je bila ustanovljena leta 1923, njen prvi veliki kongres pa se je vršil leta 1926 na Dunaju. Na kongresu je bilo zastopanih 24 narodov, med njimi tudi Jugoslovani, in je imel kongres v vsakem pogledu poln uspeh. Organizacija gibanja za združenje vseh evropskih držav je danes Panevropa in ona je tudi izdelala načela in smernice, po katerih se naj ustanove združene države Evrope. Ker je z Briandovim apelom za ustanovitev združenih držav Evrope prišlo panevropsko gibanje v ospredje vsega javnega zanimanja, podajamo par podatkov o ciljih, namerah in pa organizaciji Panevropo.

Združene države Evrope ali Panevropo naj bi tvorilo 33 evropskih narodov oziroma 32 evropskih držav. — Panevropa bi merila 5.070.000 km² in štela 311.209.000 prebivalcev. Od teh bi pripadalo 119.700.000 Romanom, 102.700.000 Germanom, 53.100.000 Slovanom, 13.900.000 finskim narodom (Fince, Madjarom) in 21.700.000 drugim manjšim narodom.

Poleg tega bi pripadale Panevropi tudi vse kolonije njenih članic: Francije, Belgije, Holandske, Portugalske, Italije in Španije. Te kolonije bi merile 21.427.000 km² in šttele 133 milijonov 663.000 prebivalcev. Te kolonije so v Afriki, Aziji, Ameriki in Polineziji.

Izven Panevropo pa bi bile te evropske države: Velika Britanija s svojimi dominioni in kolonijami, Sovjetska Rusija in Turčija, ki bi pripadala posebni skupini prednjeeazijskih držav.

Razmerje sil bi bilo potemtakem tole:

1. Panevropa s kolonijami 26.497.000 km² in 444 milijonov prebivalcev.
2. Velikobritanski imperij 40.244.000 km² in 465 milijonov prebivalcev.
3. Amerika (Združene države Sev. Amerike z latinsko Ameriko južno in srednjo) 29.852.420 km² in 211 milijonov prebivalcev.
4. Sovjetska unija 21.159.000 km² in 138 milijonov prebivalcev.
5. Kitajska 11.138.000 km² in 439 milijonov prebivalcev.
6. Japonska 680.000 km² in 83 milj. preb.
7. Prednja Azija (obstoječa iz Turčije, Perzije, Afganistana in Arabije) 5.710.000 km² in 33 milijonov prebivalcev.
8. Slam 484.128 km² in 9 milj. prebivalcev.
9. Abesinija 907.000 km² in 11 milijonov prebivalcev.

Namen Panevropi bi bil dviganje miru in evropskega gospodarstva. Mir bi priznala Panevropa s tem, ker bi postali z njeno ustanovitvijo nacionalni boji odveč. Z gospodarskim sodelovanjem vseh evropskih držav pa bi bilo doseženo, da bi tvorila vsa 300 milijonov broječa Evropa močan trg in bi se mogla evropska industrija in kmetijstvo dobro razvijati. Panevropa bi bilo eno carinsko ozemlje kar bi povzročilo padec cen in zvišanje delavskih plač.

Panevropa ne bi hotela doseči zlitja narodov v eno celoto, kar se dogaja v Ameriki, temveč vsak narod naj bi ohranil svojo individualnost. Zato bi vse države Panevropo ohranile svojo suverenost in bi si svoje notranje življenje določevale same. Panevropa bi bila zato zveza držav.

Da bi združenje vseh evropskih držav pomenila za mir in napredek človeštva največjo pridobitev, je gotovo. Vprašanje pa je, če je uresničitev tako velike ideje tudi mogoča. — Mesto vsakega drugega odgovora, naj navedem tu samo nekatera imena upljivih osebnosti, ki so se izrekle za Panevropo.

Tako so se izrekli za Panevropo: Aristide Briand, dr. Beneš, grof Bernstorff, Leon Blum, senator Borah, Josip Caillaux, lord Robert Cecil, Destré, Hilferding, Herriot, Hoover, Jouvenel, Jorga, dr. Korosec, Masaryk, Nitti, Painlevé, St. Radič, Primo de Rivero, Seipl, Albert Thomas, Vanderwelde, Wirth in cela vrsta najodličnejših politikov od vseh evropskih narodov.

Ta imena nekaj pomenijo in kažejo, da vendar ni Panevropa taka utopija, kakor si mislijo skeptiki in malodušni ljudje.

400 žrtev orkana

Carigrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) V pokrajini Symen Pasardži na Crnem morju, vzhodno od Trapezunta, je uničil vse vasi strahovit orkan, ki je trajal 48 ur. Na več mestih se je celo pogreznila zemlja. Do sedaj se je ugotovilo 400 žrtev.

Kaj je novega

Pomožni škof dr. Gregor Rožman

Ko je sv. oče imenoval presv. g. dr. Gregorja Rožmana za pomožnega škofa ljubljanskega, je apostolski nuncij v Belgradu msgr. Hermenegild Pellegrinetti poslal novoimenoivanemu škofu sledeče pismo:

V Belgradu, dne 25. marca 1929.

Presvetli in Prečastiti Gospod!

Postal si deležen, tako je odločil Najvišji Pastir Jezus Kristus in njegov namestnik na zemlji, sv. oče, najvišje duhovniške časti, kajti postavljen si za titularnega škofa Semte pomočnika s pravico bodočega nasledstva ljubljanskega škofa.

Velika čast, h kateri Ti čestitam; obenem tudi veliko breme, ki Ti zanj ne bo manjkalo božje milosti. Ti si največja nada svojemu škofu, meni in vsem vernikom; in mi Ti želimo in se bomo prizadevali, da bi se ta nada po največjem uspehu in najblagosnejših sadovih uresničila.

Bodi angel ljudstvu božjemu, sprejmi čestitke, ki Ti jih voščim iz najiskrenejšega srca, obljubljaajoč Ti, da bom prosil za Te Boga, kar boš, upam, tudi Ti storil v bratski ljubavi.

Želim Ti velikonočne praznike, prepolne vseh nebeških darov, in sem Ti v Gospodu udani

† Hermenegild Pellegrinetti,
apostolski nuncij.

Jutri bo v ljubljanski stolnici na najslavesnejši način, kakor predpisujejo cerkveni obredniki, gospod knez in škof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič izvršil posvečenje novega škofa. Sposvečevavca bosta gospoda dr. Andrej Karlin, knezoškof lavantinski, in dr. Josip Srebrnič, škof krški.

Slovesnost se prične ob pol 10 dopoldne. Nocoj po Ave Mariji bodo slovesno zvonili zvonovi v vseh ljubljanskih cerkvah.

Jutri po končanih obredih v stolnici bo čestitanje novemu škofu v škofijskem dvorcu.

Obred školovega posvečevanja

Obred, po katerem se posvečujejo škofje, je zelo star. V glavnem sega nazaj v prvo tisočletje, 8., 5., 4. stoletje po Kr. Že takrat, ko so še poganski svečeniki zažigali na Kapitolu kadilo svojim malikom, so škofje, nasledniki apostolov, med bistveno enakimi obredi kot danes delili škofovsko posvečenje. Ker nam iz cerkvenega obreda tako lepo odseva, kako pojmuje Cerkev visoko škofovsko čast in oblast, in ker so ti obredi nam povečini neznani, je vredno, da si jih v glavnem ogledamo.

Razen velikega oltarja, pri katerem se vrši posvečenje, mora biti pripravljena za sv. mašo še ena kapela ali oltar (v stolnici veliki oltar in oltar sv. Dizme), pri katerem škof posvečuje do darovanja daruje daritev sv. maše. Obred se prične s tem, da starejši škof asistent — že na cerkvenem zboru v Niceji, leta 325, je bilo namreč določeno, da morajo biti pri posvečevanju novega škofa navzoči najmanj trije škofje (Can. IV.) — prebere mandatum apostolicum, apostolsko pismo, s katerim rimski papež, namestnik Kristusov, naslednik sv. Petra, potrdi izbranega duhovnika za škofa katoliške Cerkve. Po prebranjem papeževemu pismu posvečenec prisrčno zvestost sv. Petru, rimski Cerkvi, rimskemu papežu. Zelo odločna je ta prisega, jo pa zahteva namestnik Kristusov, oče vesoljne Cerkve.

Sledi izpraševanje — examen. S 17 vprašanj očetovsko skrbno, ljubeznivo pa odločno izprašuje škof posvečevavca posvečenca o njegovi resni volji, da bo spoštoval sv. pismo, ga učil in razlagal, da se bo trudil za krščanske čednosti, pa tudi o njegovi veri v Boga Očeta in Sina in sv. Duha. Bistveno se od škofa ne zahteva nič drugega kot je zahteval že apostol Pavel v 1 Tim. 3, 1—7.

Po tem uvodu se prične sv. maša. Škof posvečevavca in posvečenec opravita skupno pri velikem oltarju pristopne molitve. Nato pa pri glavnem oltarju nadaljuje le posvečevavca sv. mašo. Posvečenec in oba škofa asistenta gredo k stranskemu oltarju, kjer se novoimenovani škof obleče v škofovska oblačila. Ob asistenci obeh škofov nadaljuje kar tukaj sv. mašo. Po končanem gradualu (pred evangelijem) pa se spet vrnejo vsi trije k velikemu oltarju, kjer se vrši posvečenje.

Težko breme (onus Episcopatus) prevzame škof. Vsi škofje in vsa asistenta molijo litanije vseh svetnikov in prosijo pomoči za novo izbranega. Po končanih litanijah vzame posvečevavca evangeljsko knjigo in jo položi na posvečenca tako, da sloni na plečih. Evangeljska knjiga je do konca obredov, dokler je ne prejme v roko, njegova stalna spremljevalka. Tako se bo tudi v svojem škofovskem delovanju sam ravnal po njenih naukih, vernike iz nje učil, v njej iskal sveta, moči in tolažbe.

Precej za tem sledi bistveni del posvečenja. Vsi trije škofje se s rokami dotaknejo posvečenčeve glave in pri tem govore besede: Prejmi sv. Duha! V daljši molitvi prosi sv. Cerkev, naj bi sv. Duh razlil nad novoposvečenega škofa polnost svoje milosti. Škof ima pravico deliti sv. zakramente, posebej zakrament sv. birme in sv. mašniškega posvečenja. Njegova glava in njegove roke se med pomenljivimi besedami mazilijo s sv. krizmo.

Trojno oblast imajo škofje: kraljevsko, duhovniško in učeniško. V znamenju kraljevske oblasti prejme škofovsko palico (pastorale), da bo po zgledu Dobrega Pastirja slabe utrjeval.

omahujoče podpiral, grešnike vodil na pravo pot. Škof sklene skrivnostno zvezo s svojo škofijo, kar pomenja dragoceni pristan, ki ga dobi pri posvečenju. V znamenje svoje učeniške službe dobi še evangeljsko knjigo z naročilom, naj besedo božjo svojim vernikom oznanjuje. Ko prejme vso oblast, kot jo imajo drugi škofje v katoliški Cerkvi, ga kot ljubega brata vsi trije poljubijo z besedami: Mir s teboj!

Novoposvečeni škof se vrne v spremstvu obeh škofov asistentov in druge asistencije k stranskemu oltarju, kjer nadaljuje sv. mašo do darovanja. Pred darovanjem gredo spet vsi trije škofje k velikemu oltarju. Po starodavnem običaju daruje novoposvečeni posvečevavcu 2 prižgani sveči, 2 kruha in 2 okrašeni posodici vina. Kot se kruh in vino spremeni v daritev tako se tudi škof daruje Bogu v daritev in v svoji višji pastirski službi bo poučeval kot prižgani sveči v čast božjo svoje dušne in telesne moči.

Od tu dalje oba škofa pri velikem oltarju skupno nadaljujeta sv. daritev (concelebratio). Posveti se le ena hostija in vino le v enem kelihu. Po svojem obhajilu posvečevavec obhaja s koščkom med sv. mašo posvečene hostije novoposvečenega in mu da piti iz kelihla sv. Rešnjega kri, iz katerega je pil sam. Prelepa bratska ljubezen ju družijo, oba škofa, naslednika apostolov.

Po zadnjem blagoslovu dobi še mitro in rokavice.

Posvečevavec zapoje pri velikem oltarju zahvalno pesem: Te Deum. Med tem pa gre novoposvečeni škof v polnem škofovskem ornatu v spremstvu obeh škofov asistentov po sredi cerkve in prvokrat deli vernikom škofovski blagoslov.

Ad multos annos! s temi besedami se trikrat zahvali škofu posvečevavcu in obred je končan.

Otroška kolonija Rdečega križa na Trati

Drugi teden raja 30 dečkov v divni Poljanski dolini. Nastanjeni so v šoli na Trati. Tik šole teče Sora. Tu imajo kolonisti največ veselja. Gradijo mline, predore, jezove... ter kopljejo se. Zrak je čist, sonce jasno, srce in duša vesela. Kako lepi sprehodi so po krasnih gozdovih in izleti na bližnje griče! Za lačne želodčke skrbi gospodinja z vso vnemo. Dečki so pod stalnim nadzorstvom dveh učiteljev in zdravniškega šolskega upravitelja, hišni gospodar, čuva s paznim očesom, da je vse v redu. Vsak teden obišče koloniste vodja kolonije. Dečki ga sprejmejo kot svojega očeta in mu z žarečimi očmi pripovedujejo kako so srečni.

Tudi domačini imajo naše koloniste radi in gredo koloniji v vsakem oziru na roko. Cene vseh potrebščin so zelo ugodne. Mleka, surovega masla in meda v izobilju. Pa kako mleko in po 2 Din liter!

Trata je za letovišče kakor ustvarjena.

Kakšno je žito 7 tednov po toči

Sv. Urban, 10. jul.

Skodo, ki jo je pri nas napravila toča dne 23. maja t. l. in o kateri je že »Slovenec« poročal, moremo šele sedaj prav preceniti. Vse nade, ki so si jih stavili tukajšnji kmetje, so jim splavale po vodi. Bogata polja — njihovo največje bogastvo, je uničeno.

Ječmen, ki je ob času toče že odcvetel, je toča stebila, stebila polomila in jih potlačila v zemljo. Le tupatam se dviga še kak klas iz raznih plevelov, ki so zrasi in prerasi ječmen.

Ravno tako je pobita rž. Ponekod so jo celo pokosili in jo dali živini. Nekateri so jo pustili. Stebila so zlomljena večinoma v sredi, tako da je skoraj vse klasje na zemlji, kjer prhni radi vednega dežja. Polomljena stebila pa je sedaj prerasel razen plevel kakor modrič, slak in dr.

Drugače pa je s pšenico. Pšenica je bila ob času toče še majhna; klasje je bilo še skrito. Toča je vse potlačila v zemljo. Iz korenin prejšnjega stebila je zrastle novo stebila. Klasje se je pokazalo šele v zadnjem času in sedaj najlepše cvete. Pač pa je drugo stebilo manjše, kakor bi bilo prvo, pa tudi klasje je mnogo revnejše. Ta druga pšenica bo radi tega pozna, tako da niti ajde ne bodo mogli sejati, saj ob pravem času ne. Da bi zeleno poželi, pa bi je bilo vkljub temu škoda.

Krvava bitka v gostilni

Svetina pri Celju, 10. jul.

Preteklo nedeljo dne 7. jul., je bilo žegnane pri rupeški podružnici, Svetina pri Celju. Po večerniki so prišli svatje v Turinovo gostilno, da bi se, kakor običajno, malo povesečili. Prišel je tje tudi trop domačih fantov, ki ne poznajo nobene cerkve od znotraj, pač pa med službo božjo skrbno podpirajo zidove od zunaj. Pri plesu, ki se je kmalu začel, so se radi malenkosti sporekli, a to je bila iskra za obžalovanja vredni pretep in poboj.

V trenutku sta skočila dva kolovodji cele rabuke na mizo, v njunih rokah so se zablskali dolgi noži, s katerimi sta pretela na divji način svojim nasprotnikom. Razvnela se je strašna bitka, v kateri je kri curkoma tekla po mizah, stolih in tleh. Miha, ki je besno mahal s svojim nožem po nasprotnikih, ti pa seveda po njem, se je končno vsled velikih ran na glavi, rokah in trebuhu onesvestil. Sedaj se zdravi v celjski bolnici. Potem pa bo govorila sodnija. Zopet žalosten prizor iz življenja mladine, ki ne pozna ne cerkve, ne knjige, ampak samo kupico in nož!

Romunska kraljica na razstavi ženskih ročnih del

Bled, 12. julija.

Ze lani je dosegla razstava slovenskih ročnih del, ki so bila razstavljena v blejski šoli, velik uspeh. Razstavo je posetila tudi kraljica Marija. Letos je organiziral Drž. osrednji zavod za žen. dom. obrt iz Ljubljane razstavo v večjem stilu in pritegnil k temu delu še »Žensko Udrugo iz Zagreba, g. Ljubico Malešević iz Kistanja, Mariborsko žensko društvo in Keramično šolo teh. srednje šole iz Ljubljane. Aranžiral je razstavo g. Božo Račić iz Ljubljane. Dosedaj je posetilo razstavo že precej tujcev, ki se ne morejo načuditi lepim delom naših žen.

Včeraj je bil najavljen po upravniku dvorane g. majorju Pogačniku obisk rumunske kraljice matere Marije in princeze Ileana. Po 5 je prispel dvorni avto pred blejsko šolo, kjer je sprejel visoke goste ravnatelj zavoda Božo Račić. Kraljica mati je z velikim zanimanjem ogledovala razstavljena dela. Ugajale so ji zlasti fine čipke po nar. motivih in pa belokranjski motivi, izvršeni na debelem domačem platnu. Ta dela je izvršila svojčas za kolo Jugoslovanskih sester učit. žen. roč. del Pavla Vončina. Pozornost so vzbudili tudi izdelki Keramične šole iz Ljubljane. Modeliral jih je kipar Kralj. Rumunska kraljica je znana pospeševalnica domačih obrtov v Rumuniji in je protektorica organizacije za širjenje nar. žen. obrta. Izbrala je več predmetov kot spomin na razstavo in prav tako je kupila tudi nekaj predmetov princeze Ileana, sestra naše kraljice Marije. Rumunska kraljica je nosila črno, s srebrom vezano obleko. Njen nastop je očarujoč. Njeno občevanje je pa nad vse ljubeznivo. Ni čuda, da je očarala pred dvema leti Američanke tako, da je ne morejo pozabiti. Neka letoviščarka-Amerikanka je izvedela tik pred prihodom kraljice, da pride, in vsa navdušena je vzklikala: »Kakšna sreča je za mene, da bom imela na Bledu še enkrat priliko videti prelepo kraljico, ki jo obožuje ves ameriški ženski svet.«

Obisk razstave je trajal skoraj tričetrt ure, kar dokazuje, do so si visoki gostje do podrobnosti ogledali razstavo. Dvorni avto je nato odpeljal visoke obiskovalce v Suvobor.

Naši ponesrečeni rojaki v Ameriki

Naši izseljenci v Kanadi se poprimejo najraje dobro plačanega dela in se pri tem ne ozirajo na veliko nevarnost, ki je zvezana s takim delom. Posledica je potem nezgoda, posebno v podjetjih, v katerih se uporablja električni tok. Naj navedemo nekaj takih nesreč:

1. Dne 25. maja 1928 se je v rudniku Kirkland Lake, Kanada, smrtno ponesrečil Franc Bule iz št. Ruperta. Družina je dobila sicer enkratno odškodnino 1000 dolarjev, kar pa ne odleže velike izgube. Ranjki je imel jako dober zaslužek od 7—10 dolarjev dnevno.

2. Dne 13. februarja 1919 se je ponesrečil pri delu v Cerighton Mine, Ontario, Kanada, Alojzij Sever, doma iz Bojanovega vrha 2. Po izjavi je radi zanemarjenega zdravljenja nekaj dni po nesreči umrl v bolnišnici. Razprava o zapuščini je v teku. Družina je izgubila vestnega vzdrževalca, ker je skrbno varčeval in pošiljal svoj zaslužek domov.

3. 17. oktobra 1928 se je smrtno ponesrečil v rudniku Sudbury, Ontario, Kanada, Jožef Jerman, doma iz Lokve, okraj Črnomelj. Družina je dobila samo 500 dolarjev odškodnine.

4. Dne 28. decembra 1928 se je smrtno ponesrečil v gozdu pri Port Arthurju, Ontario, Kanada, Ivan Konček iz Uršnih sel, okraj Novo mesto. Radi primerne odškodnine in vzdrževalnine je razprava še v teku.

5. Dne 12. aprila 1928 se je ponesrečil v rudniku Cerighton Mine, Kanada, Jurij Klemenc s Hriba, občina Nevlje, okraj Kamnik. Radi nepravilnega zdravljenja so mu amputirali nogo, nakar so ga brez odškodnine poslali domov, kamor je dospel 5. julija v veliko žalost svoje družine.

Najbrže Klemenc ni imel dobrih prič, kako se je nesreča pripetila in mu radi tega odrekajo odškodnino. Žato je dobro, da dela v takih slučajih vsaj nekaj naših rojakov skupaj, da potem primerno pričajo.

6. Dne 4. aprila 1929 je v rudniku Sudbury, Kanada, zasulo Ignacija Vrhovec iz Igljenka, občina Velika Loka, Dolenjsko. Bil je k sreči še samec, vendar pa je staršem večkrat pošiljal podporo. Postopanje radi odškodnine je v teku.

7. Dne 18. februarja 1928 je v Cordobi, Argentini, smrtno ponesrečil Pavle Kosec iz Dolenega, okraj Kamnik. Razprava o odškodnini je sicer že končana, vendar pa odškodnine iz Argentine nečejo poslati k nam. Tozadevno se vrše sedaj konzularne razprave, oziroma pogajanja.

Tudi drugih nesrečnih slučajev je mnogo. Odškodnina se dobi iz Amerike samo v slučajih, če se dokaže, da je ponesrečenec v resnici podpiral svojce v domovini. Ako tega ni mogoče dokazati, najraje odškodnino odklonijo.

Radi tega zbira oblastni izseljeniški urad podatke o pošiljanju denarja naših izseljencev svojcem in v interesu istih je, da o tem poročajo preko županstev pravilno. Strah, da bi se take pošiljave obdavčile, je neosnovan.

„SALONIT“
cementno azbestni škriči
je najboljši material za pokrivanje zgradb



Zastopstvo za Slovenijo: Dr. A. Kansky
kemična tovarna, Ljubljana Gledališka ul.

Koledar

Sobota, 13. julija: Marjeta.

Osebnosti

★ Umeščena sta bila: dne 10. julija 1929 na župnijo Gorenji Logatec g. Anton Skubic, doslej kaplan v Zircu, in dne 12. julija 1929 na župnijo Homec g. Franc Govekar, doslej župnik v Lom pri Trzinu.

Druge vesti

★ Občni zbor duhovniške misijonske zveze za Jugoslavijo (U. C. missionaria) se vrši pod predsedstvom prevz. škofa dr. Jegliča v Ljubljani dne 15. julija. Ob 8 misijonska meditacija v kapeli semenišča (provincijal S. J. dr. Prešeren); ob 9 referat prof. Paulina o U. C. po svetu; nadalje poročila predsedstva o U. C. v Jugoslaviji in poročila prof. mons. dr. Ujčiča o D. S. V. v Jugoslaviji. Ob pol 3 pop. referat g. spirituala Cegnara o misijonski pridigi in katezi, nadalje referat o misijonskem problemu na Kitajskem.

★ Mednarodni akademsko-misijonski kongres se bo vršil od 5.—10. avgusta v St. Gabrielu (Mödling pri Dunaju). Na kongresu bodo predavali strokovnjaki, kakor P. Schmidt (misijonstvo in rasa), dr. Schmidlin (misijonstvo in svetovna zgodovina), dr. Seipel (misijonstvo in svetovna politika), dr. Steljes (vera in socialno življenje narodov), P. Thaurer (misijonstvo in industrializacija), P. Gemelli (sodelovanje svetnih fakultet pri misijonskem delu), P. Freitag (naše naloge za bližnjo bodočnost). — Za srednješolske profesorje raznih strok, za učitelje, katehete, za vse akademike je ta kongres zelo poučen. Vdeleženci naj se takoj prijavijo na naslov: Misijonska pisarna, Semeniška ulica 2, Ljubljana. Oskrba bo znašala 40 Din na dan, za akademike polovično. Odpotovali bomo skupno dne 5. avgusta zjutraj ob 5 iz Ljubljane. Članovnice za kongres bo naročila misijonska pisarna skupaj za vse priplaščene dne 16. julija. — Dr. L. Ehrlich, univ. prof.

★ Smrtna kosa. Umrla je v deželni bolnici dne 10. julija gna. Rotija Ježek. Pokopana je bila 12. julija v Šmartnem pod Šmarno goro. — Vsem znancem in sorodnikom se priporoča v molitev in blag spomin.

★ Opozorilo. Da proslavimo dostojno desetletnico junaške in mučeniške smrti, ki jo je našel v bojih za osvoboditev Koroške Srečko Puncer, je sklenil ožji krog njegovih prijateljev, povabiti vse njegove drugove na komemorativni in drugarski sestanek. Sestanek je namenav za september v Celju. Vsi, ki so z njim bojevali in bili že pred preobratom z njim internirani v Lipnici naj sporoče svoje naslove Pavlu Bremcu, Ljubljana, Gorupova ulica 3-I. Z željo posameznikov glede definitivnega programa dobrodošle in se bodo po možnosti vpoševale. — Pripravljalni odbor.

★ »Narodova« fantazija. »Slovenski Narod« od četrta piše v svoji »senzaciji« »Ljubzen Ljubljancem sega zelo daleč« tudi to-le: »Zanimivo je, da odposlje pismenska ekspedicija mesečno okoli 1.500.000 izvodov v Ljubljani izhajajočih časopisov. Od teh jih odpade pretežna večina na »Jutro«, potem na »Slovenski Narod« in končno na »Slovenca«. — Informirali smo se na pošti, če so tam res dali »Narodu« kako tako nemogočo in otipljivo neresnično informacijo. Izvedeli pa smo, da je »Narod« dobil od pošte (po telefonu!) le število mesečne ekspedicije časopisov, vse drugo pa si je izmislil sam. Ali je »Narodu« res tako hudo, da »Slovenec« dosega po svoji nakladi »Jutro« in da »Narod« sam v primeri z nami nič ne pomeni? Čemu potem take neumnosti izmišljotine?

★ Udeležnikom proslave v Marenbergu javlja Narodna odbrana: Polovična vožnja vsem udeležnikom proslave v Marenbergu je dovoljena na vseh vlakih v Sloveniji od Generalne direkcije železnice št. 55.739.

★ Sprejem gojencev v strojno mornariško šolo. Strojna podčastniška mornariška šola v Kumboru (pošta Gjenovič v Boki Kotorski) sprejme do 200 mladeničev, ki bodo uvrščeni v XVI. razred gojencev. Šola bo trajala tri leta. V tem času se bodo gojenci izobrazili v strojni stroki ter bodo na podlagi te izobrazbe mogli dobiti službo v strojnem in elektrotehničnem poklicu. Pogoji so razposlani vsem vojaškim okrožjem, vsem okrajnim glavarstvom, mestnim in drugim županstvom ter vsem srednjim šolam v naši državi.

★ Vreme je bilo včeraj lepo in toplo. Ljubljana s 25,6°C je bila poleg Splita najbolj vroče mesto v državi, Maribor s 20°C pa najbolj hladno. Zagreb, Belgrad in Skopje so imeli 22°C vročine, Split pa 27°C.

★ Uslužbeniki davek, poslovni, družabni, rentni, dalje davek od obresti in rent, ki ga plačujejo sedaj privatni davkoplačevalci, družbe in hranilnice se odpremi pristojni davčni oblasti potom tiskovin, katere je za vsak davek posebej založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena poli je Din 1,50, ozi. Din. 1.

★ Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja povdarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

● Akademija v proslavo posvetitve presv. g. dr. Gregorja Rožmana za pomožnega škofa ljubljanskega se bo vršila v nedeljo ob štirih popoldne v veliki dvorani hotela Union. Na sporedu so telovadne točke in deklamacije, sodeluje pevsko društvo »Ljubljana« in godba dravske divizije. Vstopnice in programi se dobe v predprodaji v trafikah Union in Soukal ter v pisarni Slovenske orlovske zveze.

● Iz pisarne magistratnega predsedstva. V stanovanjskih zadevah je dobil g. župan čez 400 pisem. Večina so ta pisma silno obsežna in jemljejo samo čitanje ogromno časa. Jasnje je torej, da g. župan ne more na vsako posebej odgovoriti. Vse navedbe, ki so v teh pismih, se bodo upoštevale, v kolikor je to mogoče. Vendar se prosilci obveščajo, da so bile dodelitve stanovanj v mestnih hišah soglasno sklenjene v stanovanjskem odseku občinskega sveta. Zato naj ne računajo na kako znatnejšo revizijo v dodelitvi stanovanj, ki bo mogoča le v najomejnejšem obsegu.

● Zastave društev in kongregacij naj se zberejo v nedeljo, dne 14. t. m. ob 9 dopoldan na dvoristi škofijskega dvorca. Društva in kongregacije naj pošljejo po dva delegata poleg zastave.

● Podoknico pomožnemu škofu dr. Rožmanu priredi o priliki njegove posvetitve šentpetersko prosvetno društvo v soboto ob 9 zvečer pred njegovim stanovanjem v šentpeterskem župnišču. Vabimo člane in prijatelje k obilni udeležbi.

● Prošnja Ahačljeve ceste. Meseca maja je stanovanjski odsek sklenil, da se regulirajo cene stanovanj v mestnih hišah. In res! Tisti, katerim se je najemnina zvišala, so že maja dobili naznanila. Tisti pa, katerim se je pretirana najemnina znižala, pa še do danes niso obveščeni, dasiravno je bil to sklep stanovanjskega odseka, da se pretirana najemnina s 1. avgustom zniža. Obveščamo o tem g. župana, in ga prosimo, da izvede dotični sklep. — Prizadeti.

● Težka nesreča otroka. Na Glincah se je pripetila v četrtki dopoldne težka nesreča. 6letna deklica Milena Oblakova je splezala na ograjo balkona pred domačim stanovanjem in strmoglavila v globoko, devet metrov globoko. Dobila je hude notranje poškodbe in jo je rešilni avto prepeljal v bolnico. Nesreča je posledica težavnih razmer, v katerih živi družina. Mati, ki ima skrbeti še za tri otročiče, leži hudo bolna v postelji, stara mati, kateri je bila poverjena skrb, pa je morala delati v tobačni tovarni. Svoje mlajše bratce in sestre je čuvala 10 letna Danica, ki tudi ni mogla nič pomagati. Stanje 6letne Milene je težko.

● Mlade izgubljenke. Troje mladih deklet, še napol otrok je vsaka, bega sedaj po pisarnah policijske direkcije. Najstarejši je 19 let, najmlajši še ne 16. Oči so jim nemirne, pogledi le na vidje predrznji, v resnici pa skrajno zbegani. Vsaka zase — kup revščine in pokvarjenosti. Ta dekleta so prišla prav iz dna ljubljanskega blata. Vse tri je policija oddala pred dnevi v splošno bolnico radi nevarne bolezni. Tudi najmlajšo, šestnajstletno, med seboj so si prijateljice in sovražnice. Zalostno njihovo življenje jim je dalo poleg one bolezni še eno: hysterijo. Če so skupaj, se stokrat na uro smejejo in jočejo hkrati, stepejo in objemajo. Pri njih je dvakrat dve pet in če jim kdo ne verjame, so mu zmogne izpraskati oči. V bolnici so povzročile cel škandal. Steple so se, pobile vse šipe, razmetale posteljnino in prevrile ter pobile vse, kar jim je prišlo pod roke. Iz bolnice so jih radi tega zapotili. Sedaj morajo pospravljati po policijskih pisarnah. Sem in tja se katera zavleče v kot in se zajebo, nad čem, ne ve menda sama prav dobro. Nad seboj ne, že dolgo je od tega, kar so se zadnjič zjokale nad svojim izgubljenim življenjem. — Tako je »prostitutica« v Ljubljani in take so njene žrtve. Še bolj žalostno kot to, pa je, da del naše žurnalistike izrablja tako bedo in zbija na njen račun neumne šale. Podlost!

Cedral oil

Vas obvaruje pikov komarjev, moskitov in sploh vseh insektov.

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

● Stražnik posreduje v zakonskem sporu. Zalostno življenje žive nekatere družine, ne samo one prav na dnu družbe, tudi one srednjega in višjega stanu. O razkrajajočem in razpadajočem življenju mnogih naših družin bi bilo potrebno napisati cele knjige. Samo en primer naj služi v dokaz temu, primer, kot ga je zabeležila zadnje dni ljubljanska policija. Tam nekje blizu Tržaške ceste živita mož in žena, troje malih otrok imata. Mož je vdan pijači in kadar je vinjen, je strašen s svojo ženo. Muči in pretepa jo neprestano, otroci pa jo bežejo in vrišče od groze. Predsnočnim se je pri takem nastopu svojega vinjenega moža uboga žena zatekla do stražnika, naj ji ta reši otroke iz stanovanja, ker se boji, da bo zbesneli mož pretepal še otročiče. Stražnik se je res podal v stanovanje. Tedaj pa se je višnji možakar zalezel v stražnika in ga hotel pahniti ven. Udaril ga je tako po glavi, da je stražniku odletela čepica na tla. Stražnik je pa nato udaril moža parkrat po rokah s pendrekom, toda možakar je zagrabil stol in stražnika napodil iz stanovanja. Mož bo imel sitnosti radi javnega nasilja nad stražnikom in pa zato, ker je nekam zapravlil stražnikovo čepico. Ali mu je bilo res takega škandala treba? Ali ne bi možakar, če vidi, da je pijan surovina, opustil pijačo? Korist bi imela le družina in on.

● Karambol v Šiški. Precej hud karambol se je pripetil predvečerašnjim v Zgornji Šiški. Neki motociklist se je zalezel v kolesarja Alojzja Kovarja, uradnika bolnice ter ga prekuil. Kovar se je pri padcu resneje poškodoval po kolenu, kolo pa je tudi zelo poškodovano. Nesreča je nastala radi tega, ker je motociklist pričel naravnost z dvorišča na cesto. To grdo navado, da kolesarji in motociklisti vozijo na ceste z dvorišč in iz hišnih vež, kar je povzročilo že mnogo nesreč, bi bilo pa že res treba odpraviti.

● Tatvine koles in drugega. Strojniču dramskega gledališča je iz neke veže na Aleksandrovi cesti izginilo 1500 Din vredno kolo znamke »Waffenrade«. Delovodji Francu Kosmaču je na novi stavbi na Selu izginila 280 Din vredna ura. — Prejšnjo noč je v Kolodvorski ulici razsajal nekdo, ki ga ima policija že dolgo na piki in o katerem je znano, da se napije samo takrat, kadar kaj ukrade. Drugače se ne more. Mož so prepeljali za 3 dni v zapor, sedaj ga bodo pa zaslislali, kje je dobil denar. Sumijo ga namreč, da je on izvršil nekatere od štirih vlomov prejšnje nedelje.

● Interesantna novost za naše dame! Sporočajo nam, da se je po daljši odsotnosti v Berlinu in na Dunaju, kjer je obiskovala in z odličnim uspehom diplomirala na visoki šoli za moderno znansveno kosmetiko, gospa Jadviga Perten vrnila v Ljubljano, kjer namerava v bližnjih dneh otvoriti institut za kosmetiko. Imela bo gospa tudi kurze in predavanja o moderni higijenični gimnastici za dame, za kar jo usposablja izpit, narejen na univerzi v Gradcu.

● Javno stenografično tekmovanje priredi Christofor učni zavod v svojih šolskih prostorih na Domobranci cesti št. 7 prihodnji ponedeljek, dne 15. t. m. zjutraj ob 8. K tej tekmi se vladno vabijo stariši gojencev ter vsi, ki se zanimajo za stenografijo, da se osebno priprajo o lepih uspehih, ki jih zavod doseže v tej stroki. Vstop prost.

Zobozdravnik

dr. G. Rodoschegg
ne ordinira do 25. avgusta.

Maribor

● Šestdesetletniko mašništva obhaja dne 23. julija Franc Zdošek, zlatomašnik, duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Juriju ob Taboru. — C. g. Zdošek je bil rojen 4. oktobra 1844 na Sladki gori pri Smarju ter je še eden redkih, ki so osebno poznali škofa Slomška. Pri Sv. Juriju ob Taboru župnikuje slavljenec že 37 let. Priljubljenemu duhovniku in prosvetnemu ter narodnemu delavcu: Da bi bil še čil in čvrst!

● 45 let duhovniki. Letos slavi 45 letnico mašniškega posvečenja naslednji gg. Janez Mlakar, župnik v Polju pri Podčetrniku, p. Elekt Hamler, voditelj III. reda pri Sv. Trojici v Slov. gorah, Andrej Fišer, župnik in duhovni svetovalec v Ribnici na Pohorju, p. Filip Beničič Perc, vizitator III. reda v Mariboru in p. Leopold Napotnik, bivši upravitelj benediktinskega veleposestva v Svečini.

● Dva sanatorija v Mariboru dograjena. Te dni so dogradili dva nova sanatorija in sicer oni dr. Černiča na voglu Gosposke ulice zraven gimnazije in sanatorij dr. B. Ipavica v Tomšičevem drevoredu.

● Šestdesetletnica šolskih sester pri Sv. Petru pri Mariboru. Letos poteče 60 let, odkar so se naselile pri Sv. Petru šolske sestre ter prevzele pouk na dekliški ljudski šoli, ki se je postavila v letih 1868-69 večinoma na stroške tedanjega župnika Marka Glaserja. Mirno lahko trdimo, da gre

šolskim sestram in njih šoli velika zasluga, da je ostala župnija Sv. Peter tudi v časih najhujšega nemurstva slovenske narodna trdnjava in ožji mariborski okolici. Šolske sestre so vcepile ženski mladini pri Sv. Petru duh narodne zavednosti.

● Zgradba stanovanjskih hiš samo za Mariborčane. Mestna občina mariborska je zadnja leta pod županom dr. Leskovarjem in dr. Juvancom žrtvovala že ogromne milijone za pobijanje stanovanjske bede v Mariboru. Zgradila je lepe solnčne velike stanovanjske hiše v Smetanovi in Vrtni ulici, nadalje veliko »Delavsko kolonijo« v magdalenskem predmestju, kjer je nad 150 družin našlo dokaj udobno lastno streho. Tudi hiša v Frančiškanski ulici, šoferska hiša v Melju, hiše v Jadranski ulici, zasilna stanovanja v barakah in dragonski vojašnici dokazujejo, koliko je mestna občina pod sedanjim skrbno upravo žrtvovala, da omili stanovanjsko bedo. In letos bo mestna občina zopet zidala za približno 2 milijona Din novih manjših stanovanj, kajti ravno revni sloji, ki potrebujejo največ enosobna stanovanja, so v največji stiski. Ali mestna občina, ki gradi te hiše samo iz denarja mestnih davkoplačevalcev, nikakor ne more nositi tako velike žrtve za prebivalstvo izven mesta, ampak samo za svoje občane, ki nimajo stanovanj, ali pa jim grozi pred zimo deložacija. Svetujemo tedaj takim, ki od zunaj silijo v mesto, naj se nikakor ne zanašajo na stanovanja v mestu. Če bi mestna občina zunanje ljudi sprejemala v svoje hiše, potem pa stanovanjske misli ne bo nikdar konec.

● Učitelj Sinko umrl. Pri Sv. Lovrencu v Slov. gorah je umrl vpokojeni učitelj g. Franc Sinko, star 84 let. Rajni je bil brat zlatomašnika Jožefa Sinko, župnika pri Sv. Lovrencu in stric Franca Sinko, župnika pri Sv. Martinu na Pohorju. Pokojni je bil sorodnik ministra dr. Korošca. Rajni je kot učitelj služboval dolga leta na Hrvaškem. N. p. v. m.!

● Nesreča na Dravi. V petek 12. julija popoldne okoli 3 se je nižje Kristianovega kopaljšča v Dravi prekuil čoln, v katerem sta se vozila po Dravi mlada fantina Kebrič in Zagorčnik. Vžrte Lirerjeve stolarne je Kebrič prenapel zabornil čolnčič in ta se je naenkrat prekuil. Slučajno je tam v sredi Drave znani vrtnec, ki je že sam po sebi nevaren. Ta vrtnec je zagrabil oba fantina, a čolnčič je splaval po Dravi. Ali fantina sta dobra plavalca ter sta se vendarle z veliko težavo rešila. Čolnčič je seveda odplaval.

● Sprememba posesti. Zadržna Zveza je kupila dvonadstropno hišo »Štajerske železo-industrijske družbe« v Mariboru v Miklošičevi ulici (nasproti palače Mestne hranilnice). Brodar Merdavs pa je kupil hišo s posestvom g. Valeskine na koncu Koroške ceste. Gospa Kolister je prodala svojo hišo v Betnavski ulici g. Dobovič.

● Koncert v mestnem parku bo v nedeljo dopoldne. Svira godba »Dravac«.

● Cena kruhu in pecivu v Mariboru. Na običnem zboru zadruge pekov se je dne 10. julija sklenilo, da se zniža cena belemu kruhu pri kg na 4 Din 50 p, pri črnem pa na 4 Din. Zemlje, ki se prodajajo po 50 par, bodo tehtale namesto 5, sedaj 6 kg. Pekli utemeljujejo znižanje cen kruhu, ker je tudi cena žit in moki močno padla. Nedavno je že občinski svet obravnaval to vprašanje in odobril znižanje cen kruhu in pecivu. Pekovski mojstri so na običnem zboru določili tričlanski odbor, ki ostane v permanenti in bo določeval sproti z ozirom na menjajoče se cene moki, težo in ceno pekovskih izdelkov. Med pekli se že opaža hvaljevredna konkurenca, tako da nekateri prodajajo kruh še nekoliko ceneje kot je uradno določena cena.

● Železniška kontrola dohodkov se preseli, kakor je »Slovenec« pred tednom dni poročal, v avgustu v Beograd. Okoli 90 uradnikov in nastavlencev tega urada mora zapustiti Maribor. Na ta način bo prostih precej stanovanj, a prosta bo tudi hiša, kjer je bila nastanjena kontrola. To poslopje, ki stoji v stari železniški koloniji v magdalenskem predmestju, namerava upravitelstvo železniških delavnic v Mariboru sporazumno z upravo državnih železnic uporabiti za strokovno šolo vajencev, ki so zaposleni v železniški delavnici. V tej zgradbi je pred vojno bila nemška osnovna šola za otroke železničarjev.

● Zaplenjen je bil večeraj list »Delavec« še predno so naklado izročili na pošto. Zaplenbo je izvršila policija sporazumno z državnim pravdnštvom.

● Umrl je v Radvanju g. Jožef Zührer, upravitelj veleposestev, star 85 let. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi v petek, 12. julija na pokopališče v Zgornje Radvanje. Rajni je bil priljubljena osebnost v mariborski okolici. G. Zührer ima velike zasluge za napredek vinogradništva in drugih kmetijskih strokov v Dravski dolini in ob Pohorju. Tudi gasilna društva izgubijo z njim agilnega ustanovitelja in zveznega vaditelja.

● Cena senu je močno padla. Na mariborskem trgu je v sredo bila cena za lepo novo seno 40 do 75 Din za 100 kg, za slamo pa 60 Din, škopi za pokrivanje in za vez so veljali 2 do 2.50 Din. Kmetje so pripeljali 9 voz sene in 3 voze slame. Sena se je malo prodalo.

● Borza dela v Mariboru potrebuje nujno in za takojšen nastop službe: 2 kolarja, 1 železostugarja, 3 zidarje, 5 čevljarjev za Maribor; 1 natakarico za kantino pri železarni v Zenici v Bosni; za tovarno čevljev v Zemunu pa več delavcev, ki znajo opravljati dela z raznimi čevljarškimi stroji, kakor tudi več krojačev, prirezovalcev, šeparic za šepanje gornjih delov čevljev.

● Z lizolom se je zastupila 11. t. m. zvečer 38letna v Frankopanovi ulici 29 v Mariboru stanujoča Marija R. Rešilni oddelček jo je prepeljal v bolnišnico. Vozok zastupljenja je neznan.

● Pobesnel je. V noči od 11. na 12. t. m. so v mariborskem parku našli neznanega moža, Stražnik vidoč, da je mož pobesnel, ga je hotel prijeti, toda ta mu je ušel. Stražnik ga je na to precej časa lovil in mnogo truda je bilo, dokler ga ni prijel in privedel k rešilni postaji, odkoder so ga z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico.

● Na mariborskem trgu so se večeraj prodajala prva jabolka po 16 in prve breskve po 28 dinarjev za 1 kg.

Celje

● Opozorjamo ponovno na gledališki tečaj, ki se bo vršil v prvi polovici meseca avgusta v Celju in katerega se bodo mogli udeležiti le oni gospodje in gospodične ozir. gospe, ki se pravočasno prijavijo v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4. Udeleženci(-ke) tega tečaja bodo dobili zaokrožen vpogled v skrivnosti gledališke umetnosti in se bodo istočasno že tudi praktično vadili v nastopu na odru.

● Kolo Jugoslovanskih sester v Celju sporoča, da odpotuje II. kolonija dece dne 22. julije ob 7 zvečer v Bakarac. Priglasenci morajo poravnati oskrbnino do 16. t. m., ker bi sicer morali ostati doma, sprejeli pa se bi v kolonijo oni, ki jih je društvo sprejelo le pod pogojem, če kde odpade.

● V Stare Gradiško je večeraj odpotoval nov gost. Je to 25letni delavec Franc Rozman iz občine Tržišče pri Krškem. Sedel je preje že trikrat radi zločina tatvine, pravkar pa je odsedel pri celjskem okrožnem sodišču 6 mesecev radi tatvine in vlačuganja.

● Vročekrvneža. V torek zvečer okoli 7 so se pričeli v Vodnikov ulici zbirati ljudje okoli dveh mladih delavcev, ki sta si jih najprej nekaj prav glasno in nič kaj ljubeznjivo povedala, nato pa se kar zares sprijela in drug drugega nič kaj nežno obdelavala. Stražnik ju je zapisal, češ da sta dajala javno pohujšanje.

● Prav smo imeli, ko smo omenjali prometne nedostatke iz križišča ob trgovini Weren. V četrtke ob pol 3 popoldne je bilo, ko je privozil z Glavnega trga na kolesu dijak P. A. in se na križišču zalezel v 57 letno ženo iz Pake. Ženica se je prekučila in se na komolecu potolkla. Pa so kolesarja zapisali, ker da je nerodno kolesaril, namesto, da bi na tem križišču napravili enkrat energično red.

● Veliko sportna prireditve v Celju. Celjski pododbor koturškega saveza naše kraljevine priredi 21. julija VIII. veliko propagandno »Zvezdno dirko« v Celje po sledečem sporedu: I. Pododbor Zagreb in Bjelovar na progi: Zagreb—Celje, 101 km, start v Zagrebu ob 5 zjutraj, cilj pri gostilni Radej na Bregu pri Celju. — II. Pododbor Ljubljana in Ljubljana mesto na progi: Ljubljana—Celje, 75 km, start v Ljubljani ob pol 6 zjutraj, cilj pri hotelu Skoberne v Celju, Ljubljanska cesta. — III. Pododbor Maribor na progi: Maribor—Celje, 64 km, start v Mariboru ob circa pol 6 zjutraj, cilj pri sokolskem domu v Gaberju pri Celju. — IV. Pododbor Celje na progi: Celje—Vranksko—Celje, 60 km, in sicer starta Klub slovenskih kolesarjev v Celju ob pol 6 zjutraj, kolesarski klub Vranksko pa na Vranskem ob pol 7. Cilj pri hotelu Skoberne v Celju, Ljubljanska cesta. — Vsak pododbor razpiše za prva tri mesta častne kolajne. Prijavnino določi vsak pododbor v lastnem delokrogu. Zaradi točnega prihoda v Celju mora vsak pododbor startati točno ob zgoraj določenem času. — Spored v Celju: od pol 8 do 10 sprejem dirkačev in izletnikov na ciljih. Ob pol 11 propagandni spreved z godbo po mestu. Ob 11 »Velika polževa tekma« pred kolodvorom. Ob 1 savezni kongres v hotelu Balkan. — Voz se po določilih dirkalnega pravilnika Katurškega saveza SHS. Pravo starta imajo vsi člani klubov, kateri so vključeni v Katurški savez SHS. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo držati cestnopolijskega reda. Kolesa morajo biti opremljena z zvoncec in rabljivo zavoro.

● Zračni vozi red mestnega avtohusa. Dokler ne dosepejo novi vozovi, bo že nabavljeni Mercedes-Benz vozil dnevno po enkrat na progi Celje—Vranksko in nazaj ter Celje—Rogaška Slatina in nazaj, dvakrat pa na progi Celje—Dobrna in nazaj. Vozni red je sestavljen tako, da vpoštevajo prvenstvo železniški vozi red ter tako omogoča pri daljših potovanjih potniku čim manjšo izgubo časa. Po prihodu vseh jutranjih vlakov (t. j. osebnih vlakov iz Ljubljane, Maribora in Savinjske do

E. K.:

Solnce v Zenitu

3. Zamorec.

Nakupila sva si grozdja in ga nesla svečano po ozkih beneških pločnikih na Markov trg, kajti nastal je večer in midva bi rada videla beneško noč. Vsepopoldni so blestela izložbena okna; ulice in ozki kanali so bili močno razsvetljeni. Čim bliže sva prihajala Markovemu trgu, tem večja gneča je bila med ljudmi. Videla sva zanimive tipe, se tiho mizala in se skrivno vlačila za obleko. Vsak poletni večer na jugu se razlije in razširi v živahno razpoloženje. Govorica in pogledi vsevpred. Naglica in počasnost, skrb in dolgočasno poživljanje, objestnost in širok smeh. Ljudje na pragu, človek visi iz okna, mož sloni ob steni, mimo hodi berač in sijajna gopoda, umazani obrazi in pariška moda, vlažen vzduh in oster parfum. Nobenega kovanja, nobenega voza, nobenega avtomobila. Zdajpazdaj zmanjka ozke ceste, prikaže se kanal in luči zatrepajo v vodi, ki je ponekod že vsa mastna. Gondole tiho pljuskajo.

Sedla sva na stopnico zgornjega kota Markovega trga in se naslonila ob stebre sijajnega »Palazzo ducale«. Tak se je svetil pred nama v večernih obločnicah kakor šahovska deska. Razgrnila sva gozdje in zibala. Prijetno nama je bilo, kakor redko kdaj. V tem zgornjem kotu sva bila čisto sama. Gledala sva proti spodnjemu koncu trga, tam kjer stojita pred Markovo cerkvijo dva močna zastavna droga. Ljudje so se začeli zbirati. Videla sva, kako so prišli možje in začeli postaviti neko železno ogrodje. Ko so že raz-

postavili pulte, sva vedela, da bo koncert. Vedno več je prihajalo ljudi. Zibali so se kakor šumeča reka. Tam od zadaj je zatulil parnik. Od desne se je dvignil žaromet in briznil svetlobo preko Markovega zvonika in preko cerkvene kupole. Prevzelo naju je pričakovanje godbe. Tiha radost je bila v najinih obrazih. Polagoma sva utonila v božajočem valovanju.

»Bog ve, ali vedo vsi ti ljudje, da so pod njimi naši trdni hrastovi temelji?«

Mimo je prišel stražnik in pokazal z orokavljeno roko na spodnji del trga: »Tu pa ni dovoljeno sedeti. Pojdita tja dol. Tam okrog stolpa je kamenita klop. Izvolite kar vstati.«

»Ti preklesti ded,« nama je po slovensko višlo.

Začela sva govoriti slovenski in mu s tem povedati, da ne razumeva njegovih besedi. Stražnik pa je prišel bliže, prijel z ro-kavicami oba plašča na tleh ter sijajno gestikuliral. Tako razumljivim gestam se nisva mogla ustavljati. Vtaknila sva roke v žep kakor dva postopaka zaživžgala ter se suvala s komolci proti stolpu in njegovi kameniti klopi.

Tam so sedeli razni tipi. Zagoreli obrazi, beli zobje in črni lasje. Enemu padajo lasje čez oči, klobuk mu sedi na tilniku, drugemu gledajo lasje kuštravo v zrak. Gledala sva jih in čakala prostora. Bogve, s čim se je bavil čez dan; na večer je požel po muziki in prišel. Gledava svojega soseda. Sedi mirno in noge ima prekrižane. Potem hipoma vstane, gre in se zgubi v množici; ko pride nazaj in vidi, da je prostor že zaseden, sede na kvadratno stopnico okoli železnega zastav-

nega droga in potegne iz časopisnega ovoga par jabolka.

Ko so stali za pulti vsi godbeniki, je iztegnil dirigent svojo roko. Ljudje so prisluh-nili. Oficirske ostroke so utihnile. Na moji levi se je nekdo tiho vsedel. Ko sem ga pogledal, sem videl mlademu zamorecu v obraz. Okoli usten se je prožil rahel smehljaj. Kodrasti lasje so gledali iznad lepega čela. Ob-lečen je bil v prillično prijetno obleko. V roki je držal knjigo in vzbujal videz preči-tanega romana. Gledal je med muzikante in spremljal vsebino godbe z rahlimi zunanji-mi znaki. Ko je godba končala, se je ozrl okrog in hotel najti v množici pritrjevalne vzkliske, Zaploskal je in zapazil najine oči, ki so strmele vanj.

»Ch'è bello!«
»Izborno igrajo.«
»Prijetno je tukaj. Sploh je Venezia pri-jetna. Kar tukaj bi ostal, pa moram v Rim.«
Čudila sva se mu. Zanimala naju je.
»Po opravkih?«
»Sem uslužbenec trgovske tvrdke. In vi-dva?« Smejale se je, kazal bele zobe in obračal dlan, kakor bi hotel reči: Saj sama ne vesta.
»Noi siamo stranieri. Pa potujeva peš po svetu, ker sva korajžna in imava rada vse ljudi.«
Obrnil se je do naju.
»Pa odkod ste?«
Mislila sva, da itak ne bova dopovedala, pa sva rekla kar tako.
»A iz Jugoslavije.«

Tedaj so se mu zaiskrile oči. Legel je v telovnikov žep in potegnil z njega zama-zan in posvaljan komad papirja. Pokazal ga je. Videla sva napisano.

»Maribor ob Dravi.«

Kar sunila sva mu listek iz rok in ga gledala.

»Tukaj je bil moj dober prijatelj.«
In je razlagal o svojem prijatelju, o ne-kem hotelu in Gradcu, kamor je prijatelj odšel.

Smejale sva se tako čudnemu zaključku. Zamorec se je razgovoril in govoril veliko-potenzno, kakor človek velikega znanja in šte-vilnih izkušenj. Ko pa je godba znova za-igrala, je zamorec utihnil. Poteze na obrazu so se znova umirile in okoli usten se mu je znova razprožil tihi smehljaj.

Pozno v noč sva hodila s tovarišem po Slovanskem nabrežju in izpila v obrežni ka-varni čašo mleka. Napolila sva se proti par-ku, da bi v njem prenočila, pa nisva mogla vanj. Velika železna vrata so bila zaklenjena. Šla sva naprej, med novo dozidane hiše na laguni Svete Helene. Pod mlado akacijo, kjer sva si napravila ležišče, sva slišala šumenje visokih, košatih dreves in tropičnih rastlin. Majhni parniki so dajali rdeče in zelene si-gnale in vozili po nočnem morju. Glavo sem položil na nahrbtnik in se zazrl v zvezde. Voda je pljuskala od vseh strani. Spanec mi je legel na oči. Zemlja, ki sem legel nanjo, se je začela premikati. S trudno blaženim na-smehom sva onemela.

Zobni zdravnik

Dr. S. Puher
ne ordinira do 18. avgusta.

line), odide avtobus ob tri četrt na 8 na Dobro. Ako belgrajski brzovalci v Zidanem mostu ne zamudijo ljubljanskega osebnega vlaka, imajo tako tudi letoviščarji iz južnih krajev takoj zjutraj udobno zvezo z Dobro. Poleg tega se bodo lahko te zveze posluževali gostje Rogoške Slatine, ki hočejo za eden dan obiskati Dobro, ker ima jutranji mariborski osebni vlak zvezo v Grobelnem z vlakom, ki pride iz Rogoške Slatine. — Na Dobro pripelje avtobus ob 8.35 ter se po 10 minutnem odmoru vrne v Celje tako, da potniki lahko ujamemo osebnega vlaka, ki ob 10 poljeta v Maribor, ob 11 pa proti Ljubljani. — Ob 11.05 odpelje avtobus proti Vranskem, kamor dospe ob četrt na 1 in odkoder se po 10 minutnem odmoru zopet vrne v Celje. Ta zveza bo zlasti dobrodošla onim, ki so z jutranjim vlakom iz Savinjske doline dospeli po opravih v Celje, pa imajo za povratek šele vlak ob pol 14. Poleg tega ima avtobus zvezo z vlakom, ki doseže dopoldne v Celje, ter z drugim popoldanskim brzovalcem, ki ima v Grobelnem zvezo z Rogoško Slatino. Pravtako bodo seveda potniki iz Savinjske doline lahko pravočasno pripotovali na številne popoldanske osebne in brze vlake. — Po prihodu belgrajškega brzovalca t. j. ob 16.10 odpelje avtobus drugič na Dobro, kamor dospe ob 17. Po 10 minutnem odmoru se vrne v Celje in je tukaj točno ob 18. Tako ostane potnikom še dovolj časa za zvezo z večernimi osebnimi vlaki. — Ob 18.15 odide avtobus proti Rogoški Slatini, je po enourni vožnji v Šmarju ter ob tri četrt na 8 v Rogoški Slatini. Iz Slatine se vrača voz točno ob 22, je v Šmarju ob pol 23 ter v Celju ob pol 24. S to progo bo zlasti ustrezno onim, ki odhajajo zvečer proti mariborski strani, pa morajo po končani službi čakati na vlak po dve in pol ure. Ustrezno bo pa tudi onim, ki želijo prebiti zvečer lepi dve uri v Rogoški Slatini, kjer ravno ob tem času koncertira godba Dravske divizije. Zlasti ugodna pa je zveza za one, ki so morali doseči že okoli 6 (t. j. z zadnjim vlakom) zvečer zapustiti Rogoško Slatino, če so hoteli še istega dne dospeti v Celje. Tako so bili ob najlepši užitek večernega zdraviliškega življenja. — Omenjamo še, da ima avtobus 18 sedežev, pa bo tako za enkrat lahko zadostil potrebi prevoza.

Vožne cene na novem avtobusu. Ker mestno avtobusno podjetje ne zasleduje nikakih dobičkanosnih ciljev, so vožne cene določene skrajno nizko. Poleg tega temelji cenik na principu, da t. j. čim daljši progo se pelje, tem manj plača sorazmerno s številom prevoženih kilometrov. Omenjamo samo nekatere cene: Celje—Rogoška Slatina 25 Din, Celje—Vransko 20 dinarjev, Celje—Dobro 18 Din, Celje—Vojnik 8 dinarjev, Celje—Šmarje 19 Din, Šmarje—Rogoška Slatina 11 Din, Vransko—Št. Peter v Savinjski dolini 12 Din itd.

Dopisi

Slovenska Krajina

»Hitra« pošta. Iz Črenšovca v občini pri Murski Soboti rabi pismo nič več kot šest dni. Obični sta oddaljeni le okrog 15 km. Večkrat se zgodi, da dobi tudi kdo vabilo na kak urad šele po času, ko bi se že moral tam zglasiti. Na te ne-normalne razmere smo že lani opozarjali in prosili pošto direkcijo, da bi zopet uvedla dnevno dostavo pošte v okoliših Sobot, a naš klic je ostal glas vpijoč v puščavi. Zato danes ponovno prosimo pošto direkcijo v Ljubljani, da čimprej uvede dnevno dostavo pošte in trdno upamo, če pozna razmere, prizadetih občin, da usliši naše upravičene zahteve.

Tombola. Orel v Žilskih priredi v nedeljo 14. julija tombolo. Vse prijatelje orlovstva vabimo, da pridejo ta dan v našo sredo in s tem pokažejo, da jim je res za preovest orlovstva v Slovenski krajini.

V zadnji številki »Novine« — glasilo prekmurskih Slovencev — je konec Finžgarjevih »Stricev«. Povest se je našemu ljudstvu zelo dopadla. Izhajala je v lepi prekmurski čini.

Martinišče. Delo v notranjosti bo kmalu končano. Prostora bo v novi zgradbi za okrog 80 dijakov. Prihodnje šolske leto bodo dijaki že v novem, vsem higijenskim zahtevam odgovarjajočem poslopju.

Laško

Izletnikom, prijateljem in ljubiteljem naših gor, ki nameravajo v nedeljo 14. julija k Sv. Mohorju nad Laškim. Na tem prijaznem, od Laškega 2 uri oddaljenem hribu se obhaja šmohorska nedelja in bo ob pol 10 služba božja s procesijo. V planinski koči je oskrbljeno za telesno okrepčilo.

Sezona v zdravilišču se vsak dan dviga. Z nastopom toplejših dni dobiva Laško značilno alko letoviškega mesta. Zdravilišče je zadovoljivo urejeno.

Rajhenburg

K odhodu ž. g. župnika M. Šlandra. Koncem junija naš je zapustil tukajšnji mnogoletni kaplan in katehet ž. g. M. Šlander, da prevzame podeljeno mu župnijsko mesto v Gornjem gradu. Prijetna dolžnost nas veže, da ga ob tej priliki prav lepo zahvalimo za vsa njegova dela usmiljenja in dobrohotnosti, ki so spremljale njegovo pastirovanje med nami skozi dolgo dobo 9 let. Vsa župnija je globoko odjeknila bolesti, ko se je razširil glas, da nas imenovan gospod zapusti. Težko, pretežno nam je bilo slovo. Ko mu od srca destamo ob nastopu znamenitega župnijskega mesta, mu kličemo srčno vdani: »Bog Vas ohrani in blagoslovi Vaše delo tudi za naprej! Spomin na Vas nas bo spremljal vse do konca naših dni!«

Turistika

Podružnica SPD v Gorjah priredi na Mrzlem Studencu pod Triglavom veliko planinsko veselico v nedeljo 14. julija popoldne, pri kateri sodeluje godba na pihala in gorjanski pevski zbor. Čisti dobiček je namenjen za popravilo potov in markacij. Vsi prijatelji planin se vabijo k obilni udeležbi.

Prireditve in društvene resti

Strelska družina Ljubljana ima jutri v nedeljo strelske vaje na vojaškem strelišču. Pričetek ob 8.30. Vabijo se člani in gosti.

Zveza slovenskih vojakov Ljubljana-Moste poziva vse svoje člane, da se udeležijo štirga sestanka v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 10 uri dopoldne v gostilni pri g. Komidarju v Vodmatu. Na ogled bodo tudi slike bojne igre Kalvarija in radi tega prosimo tudi igralce in igralke, ki mislijo iste naročiti, da se tega sestanka tudi udeležijo. — Odbor.

Ljubljana. Danes zvečer ob 8. važna pevska vaja v veliki dvorani Uniona. Po vaji važen razgovor radi prijateljskega sestanka oziroma izleta. — Pevovodja.

Ruski Odpor v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 14. t. m. ob X. zg. v pravoslavni kapelici na Taboru parastos ob 23. obletnici smrti znanega pisatelja A. P. Čehova, ki je predčasno podlegel zavratni jetiki v kopalnici Badenweilerju na Nemškem dne 15. julija leta 1904.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 13. julija: 12.30 Reproducira glasba. — 18 Časovna napoved. Reproducira. — 18 Koncert Radio-orkestra: Novaček: Castaldo. Waldteufel: Preko vsega. Aletter: Vesela uvertura in Verdi: Trubadur. — 20 Delavska ura. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Sobota, 13. julija.

Belgrad: 12.45 Radio-kvartet. — 13.30 Dnevne vesti. — 17 Otroška ura. — 17.20 Radio-jazz-orkester. — 18.25 Podedovanje in zdrav zakon. — 20 Srbski ciganski orkester. — 21. Zgodovinska kramljanja. — 21.25 Poročila. — 21.35 Radio-kvartet. — 22.55 Vesel dialog. — 23.25 Mali mandolinski koncert. — Zagreb: 13.15 Gramofonske plošče. — 20.30 Klavirski koncert prof. A. Geiger-Elekhorn: Chopin, sonata, h mol op. 9; Glazunoff: Theme et variations, op. 72; Saint-Saens: Etude en forme de Valse, op. 52; Pejačević: Papillon, op. 45, rdeči nagelji; Weber-Taussig, poziv na ples. — 21.30 Laška večerna glasba. — Praga: 11.30 Plošče. — 12.20 Orkestralni koncert. — 18.15 Nemški koncert. — 19.05 Jazz-band. — 20.15 Ljudski napravi. — 20.30 Plesna godba. — 22.25 Koncert jazz-banda. — Stuttgart: 14 Mladinska ura. 15 Zabavni koncert Radio-orkestra. — 16.15 Popoldanski koncert. — 19.15 Predavanje o Londonu. — 19.45 Čas in vreme. — 20 Moderna komorna glasba. — 20.45 Pisan večer (valčki in pesmi). — 22.45 Poročila. — 23 Plesna glasba. — Toulouse: 12.45 Solistični koncert. — 13.15 Pesmi. — 13.30 Simfonični orkester. — 20.30 Koncert harmonik. — 20.45 Španske pesmi. — 21 Koncert. — 20.30 Simfonični orkester. — 21.45 Plesna godba. — Katowice: 16.30 Plošče. — 18 Za deco. — 19.20 Vesela zabava. — 20.30 Ljudski koncert iz Varšave. — 22.45 Plesna godba. — Berlin: 17 Zabavna glasba. — 20 Koncert pihalnih instrumentov. Nato poročila in oddajanje slik. — 22.30 Plesna godba. — Dunaj: 11 Koncert dunajškega simfoničnega orkestra. — 16 Popoldanski koncert. — 18.15 Dueti. — 19 Beethovne sonate. — 19.40 Čas in vreme. — 19.45 »Die Thurnbacherine. Nato večerni koncert. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.15 Kvartet. — 13.35 Jazz. — 16.30 Otroško petje. — 17 Kvintet. — 19 Jazz. — 20.30 Koncert s pestrim sporedom. — Budapest: 9.15 Koncert ruskega orkestra balalajk. — 12.05 Koncert vojaške godbe. — 17.10 Vijoliški koncert s spremljavo ciganske godbe. — 18.30 Orkestralni koncert. — 19.45 Prenos operete. — 22 Ciganska kapela.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje poslovnega odbora 10. julija.)

Poslovni odbor je odobril naslednje prijateljske tekme: Javornik—Slavija 14. julija v Cerknici, Maribor—SK Kastner in Oehler dne 14. julija v Gradcu, Amater—Zora 14. julija v Hrastniku, Ilirija rez.—Reka 14. julija. Naknadno je p. o. vzel na znanje odigranje prijateljskih tekem Elan—Rakovnik 7. julija v Novem mestu ter Celje—Svoboda 30. junija v Celju. — SK Amater se poziva, da javi do 16. julija, zakaj je brez odobrenja LNP igral 30. junija prijateljsko tekmo z nesaveznim SK Laško v Laškem. — SK Reka se poziva, da javi do 16. julija, ali obstoje kakšni zadržki proti verifikaciji igralca Maliča Mirka za drug klub. — SK Ilirija je predložena upr. odboru v disciplinarni, ker dne 7. julija koncem tekme z SK Bata ni pozdravila gostov, kakor je predpisano. — Posl. odbor je kaznoval z ukorom stranske sodnike gg. Pečar Stanko, Čeh Dušan, Kranjc Rudolf in Pišlar Rudolf, ker so neopravičeno izostali od tekem Ilirija—Bata in Ilirija rez.—Slavija dne 7. julija; v ponovnem primeru bodo navedeni črtani iz seznama podsaveznih stranskih sodnikov. — V nedeljo 14. julija opravljajo službo stranskih sodnikov gg. Otruba in Pečar za tekmo Ilirija—Austria ter gg. Pišlar in Kranjc za tekmo Ilirija rez.—Reka. — Verificirani so naslednji igralci: s pravico nastopanja 19. julija 1929 za SK Svoboda, Ljubljana: Brandalik Ante; za SK Ilirija: Krašovec Ivan; s pravico nastopanja 9. decembra 1929 za SK Grafika: Kotar Leopold; s pravico nastopanja 13. januarja 1930 za SK Krakovo: Grabrijan Edvard. — Verificirana je prvenstvena tekma Reka—Slavija 5 : 3. — Poslovni odbor ponovno opozarja klube, zlasti klube v podeželnih mestih, da morajo za vsako tekmo zaprositi pri Sekciji ZNS, oz. pri pristojnem poverniku Sekcije ZNS za delegiranje sodnika osem dni pred tekmo, v njih primerih vsaj dva dni pred tekmo, drugače zapadejo kazni po § 52 k. p. — Ker so dosele podsavezu pritožbe, da se dogajajo pri tekah nesaveznega kluba SK Laško v Laškem, vidi, je sklenil upravni odbor LNP, da smejo člani podsaveza igrati s tem klubom odlej samo, ako so si preskrbeli predhodno dovoljenje podsaveza. Prestopki bodo kaznovani po § 52 oz. § 53 k. p. — Poslovni odbor opozarja, da klubi v zadnjem času neredno in površno izpolnjujejo odredbo glede pozdravljanja na igrišču. Z ozirom na to prosil poslovni odbor klubov, naj počte svoja moštva, da se morajo pred pričetkom ter koncem tekme zbrati sredi igrišča ter pozdraviti goste, oziroma nasprotno moštvo z dolžno pozornostjo. To velja seveda za tekme vseh r. o. s. Za propuste odgovarjajo klubi. — Tajništvo je razposlalo vsem članom LNP z okrožnico z dne 10. julija statistične vprašalne pole. LNP naproša klube tudi tem potom, da vrnejo izpolnjene pole točno v stavljeno roku, to je do 15. julija. — Nadalje naj pošljejo vsi klubi do 31. julija podsavezu seznam svojih verificiranih igralcev, ki so v preteklem šolskem letu obiskovali kako srednjo ali meščansko šolo; formularji za prijavo so bili dostavljeni vsem klubom. — Klub, ki morda ni prejel navedenih dveh okrožnic, naj takoj reklamira pri tajništvu podsaveza. Tajnik II.

RAZNE SPORTNE VESTI

Po daljšem presledku bomo imeli zopet priliko videti zanimivo teniško prireditve. Na igrišču Ilirije pod Čekinovim gradom se vrši danes in jutri dopoldne medklubske pokalni teniški turnir med Ilirijo in Ateno. Nastopijo naši najboljši igralci in bo ta turnir tudi nekakšna predskušnja za bodočo tekmovalja. Dalje gostuje proti Iliriji celovška Austria. Je to moštvo, ki je v zadnjem času doseglo izborne rezultate — v Mariboru zmago 6 : 2 nad Rapidom — v Gradcu. Obe prireditvi, tako teniški turnir kakor nogometna tekma bodo zanimivi in zaslužijo pažnjo našega športnega občinstva.

V Zagrebu se vrši finale za klubsko teniško prvenstvo med Haškom in Šumadijo iz Belgrada. V Belgradu bodo pa v nedeljo velike veslaške tekme za prvenstvo Jugoslavije. Znani igrači

Gospodarstvo

Dogovor Bate z nemškimi podjetji Bata in podružnic v Nemčiji. Kot se poroča je Bata s celo vrsto nemških firm za prodajo čevljev, sklenil dogovor, po katerem se zavezuje, da ne bo v dvanajstih nemških velenstih, kjer so ti koncerni zastopani, ustanavljal lastnih podružnic. Kot protiplačilo so baje nemške tvrdke obljubile, da prevzamejo od Bate večje količine blaga. Nemške tvrdke, ki so sklenile ta dogovor, so predvsem grosisti in večji koncerni. Namen tega sporazuma je, da se izognejo vsi prizadeti hujšemu konkurenčnemu boju. Bata ima interes na tem sporazumu z grosisti, na katere je navezan v vseh mestih, kjer ima lastne prodajalnice. Več večjih podjetij, ki naj bi tudi pristopila k dogovoru, pa je v zadnjem trenutku odklonilo podpis. Bata je s tem dogovorom svoje pozicije v Nemčiji le utrdil.

Plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog. Do 15. avgusta morajo denarni zavodi predložiti davčnim upravam seznamke v prvem polletju 1928 izplačanih oziroma kapitaliziranih obresti hranilnih vlog ter plačati rentni davek. Mnogi si niso na jasnem, kako je s kapitaliziranimi obrestmi v slučajih, ko se kapitalizira celoletno. Ker zakon nikjer ne zahteva polletnega kapitaliziranja obresti hranilnih vlog, je mogoče tolmačiti zakonske določbe le tako, da zavodi, plačajo za prvo polletje rentni davek le od obresti, ki so jih v prvem polletju izplačali. O kapitaliziranih obrestih se bo plačala rentnina po preteku tistega polletja, v katerem so bile obresti kapitalizirane.

Avstrijski mlini in domače žito. — Avstrijski parlament bo najbrže še pred počitnicami sprejel zakon, po katerem bodo morali mlini dati prednost mletju domačega žita. Ta zakon bo določal, da morajo mlini v mesecih avgust in september zmleti več domačega kot pa tujega žita.

Spremembe v zadrugnem registru. Vpisi: Agrarna zajednica v Cvetkoveh, r. z. z. o. z., Mlekarska zadruga v Gornji Lendavi, Ljudska posojilnica za mešičko dolino v Guštanju, Agrarna zajednica v Podsedri. Izbrisane so sledeče zadruge: Splošna gospodarska zadruga v Celju, Zvinoreška zadruga v Moravčah, Nabavljanska zadruga državnih nameščencev v Slovenski Bistrici, Nabavljanska zadruga državnih činovnika v Sv. Lenartu v Slov. gorah.

Spremembe v trgovinskem registru. Vpisale so se nastopne firme: Zurl & Ko., družba z o. z. v Borovcu, Lesna trgovina, Pavel Stele, d. z. o. z., trgovina z avtomobili, Ljubljana, Bratje Wudler v Mariboru, proizvajanje kovinskih izdelkov, Kalond, barve, laki, d. z. o. z. v Mariboru, Singer šivalni stroji d. d., podružnica v Mariboru, Bukva, lesna eksportna d. z. o. z. v Savi pri Litiji, Klobasa & Smolčnik, trgovina z mešanim blagom v Slovenjgradu. Izbrisale so se firme: Društvo za prodajo Singerovih šivalnih strojev Bourne & Co., podružnica v Dolnji Lendavi, Akumulator d. z. o. z., Društvo za prodajo Singerovih šivalnih strojev Bourne & Co., podružnica v Mariboru.

Konkurz je razglašen o imovini Vodenika F., trgovca v Slovenjgradu. Prvi zbor upnikov 30. t. m., oglašitveni rok do 1. sept. t. l., ugotovitveni narok 10. sept. t. l.

Borza

DENAR

12. julija 1929.

Devizni promet je bil tudi danes prav neznamen. Večji zaključki so bili le za London in Paris. Devize je dala Narodna banka razen Trsta, v katerem je bilo privatno blago.

Ljubljana. — (V oklepajih zaključni tečaj): Amsterdam 2288.50 bl., Berlin 1355.50—1358.50 (1357), Bruselj 792 bl., Budimpešta 993.42 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 800.15 do 803.15 (801.65), London 276.02—276.82 (276.42), Newyork 56.87 bl., Pariz 222.10—224.10 (223.10),

Mika Babič, ki je študiral na Dunaju, je bil član Rapida. Vrnil se je v Zagreb, kjer se je prijavil matičnemu klubu Gradjanskemu, kateremu bi v boju za državno prvenstvo precej koristil. Ima pa to smolo, da imamo prijateljske odnose z avstrijsko zvezo. Ta mu je izdala odpustnico, v kateri odločno stoji, da je bil profesionalni igralec in kot tak ne sme pri nas igrati ne ene tekme skozi dve leti. Približno isto je z brati Gazzari, ki sta sicer italijanska državljana, vendar bivša igralca Hajduka. Ker ni rednih odnosov z italijansko zvezo, ni preložil JNS Hajduk njih odpustnic in JNS je zabilil nastopati. Medtem se je starejši Gazzari prijavil za Milano.

*

Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije. Za juniorske pokalne tekme, ki se prične v Ljubljani 20. julija, je prijaviel doslej 11 klubov in sicer poleg Ilirije Primorje, Slovan, Svoboda, Slavija, Reka, Rakovnik, Mladika (vsi Ljubljana) ter mariborski klubi Rapid, Maribor, Železničar. Mariborski klubi bodo igrali po sistemu na točke in prično s tekmami že jutri.

BODO KMALU POZABLJENI

Belgijskega trajnostnega kolesarja - dirkača Thollembeeka je kaznoval spornostni odbor kolesarske zveze s kaznijo 2000 frankov, ker ni izbral prilike tako, kot bi bil mogel. Francoski spornostni list »L'Auto« piše glede na to kazen sledeče:

Resnica je, da Th. letos v belgijski prvenstveni tekmi nikakor ni hotel startati. Ko ga je belgijska Zveza uradno določila kot udeleženca, je startal Th. samo zato, ker se je bal suspenzije. — Med dirko je po 10 km nadaljevanje tekme opustil. — Ne prikrivamo svojega mnenja, da glede prvenstev drugače mislimo kot belgijska kolesarska zveza. Nikakor nismo za to, da se profesionalni k udeležbi pri državnih prvenstvenih tekmah prisili. To mora biti prepuščeno popolnoma njim samim, njih lastni volji, to se pravi njih športnemu duhu. Kajti tukaj se resnično nudi priložnost ugotovitve, kdo od poklicnih kolesarjev, od katerih danes marsikdo sporno stran svojega poklica v prilog poklicno-materialni plati preveč zanemarija, sporno najbolj plemenito misli.

Kolesar, ki za prvenstvo svoje dežele nima nobenega zanimanja, ne bo nikdar postal tak mojster (champion), da ga zgodovina sporta ne bi pozabila. Se manj bo postal tak kolesar Ljubljene občinstva; kajti občinstvo bo zmeraj imelo raje onega, ki svojo srečo drzno poskuša v prvenstveni tekmi, kot pa onega, ki se v oficijelnih tekmah nikdar ne izpostavi nevarnosti poraza po njegovih prijateljih. Sama telesna sposobnost nič ne velja, če ni vsaj malo spremljana od slave. Sportni poklic bi moral biti prav za prav umetnost; pa ni nič drugega kot navadno rokodelstvo za onega, ki se prvenstvenih tekem izogiba.

Praga 168.20—169 (168.60), Trst 296.90—298.90 (297.90).

Zagreb. Amsterdam 2288.50 bl., Berlin 1355.50 do 1358.50, Budimpešta 991.92—992.92, Newyork 56.76—56.96, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 800.15 do 803.15, London 276.02—276.82, Pariz 222.10 do 224.10, Praga 168.20—190, Milan 296.981—298.981.

Belgrajska in novosadska borza radi pravo-slavn. praznika sv. Petra in Pavla niste poslovali. Curih. Belgrad 9.12875, Berlin 123.855, Budimpešta 90.60, Bukarest 308.25, Dunaj 73.125, London 25.2237, Madrid 75.30, Newyork 519.98, Pariz 20.3575, Praga 15.38875, Sofija 3.7575, Milan 27.1975.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.47225. (valuta) 12.45.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Praštediona 850 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 125 den., Ruše 275—285, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 404—405, kasa 404—405 (404), termini: 7. 404—405, 12. 421 do 422.50, 7 odst. inv. pos. 86 den., agrari 50—51.50. Bančni pap.: Hipo 202—204 (202), Poljo 16—16.50 (16), Kred. 98 den., Jugo 80.50—81 (80), 7. 80.50 bl., Lj. Kr. 123—125 (123), Medjun. 56 den., Prašted. 852.50—860 (852.50), Srpska 152 den., Zem. 130 do 140, Narodna 7600—7700 (7650), Obrtna 30—32, Etno 164—180, Kat. 30—33. Ind. pap.: Guttman 200—205 (205), Slavonia 167.50—175, Slaveks 96 d., Danica 115 den., Drava 375—400, Sečera 440 do 460, Osj. ljev. 200—210, Brod. vag. 142.50—150, Union 170—175, Isis 17.50 bl., Ragusea 490 den., Trbovlje 463—467.50 (465), Vevče 125 den., Nar. šum. 345, Piv. Sar. 205 bl., Nar. mlín. 20 den., Oce. ania 190—195, Jadr. plov. 575 bl.

Dunaj. Don. sav. jadr. 82, Wiener Bankverein 22.05, Bodencredit 100.20, Creditanstalt 53.20, Escomptes. 21.50, Union 24.90, Ausseiger Chemische 263, Mundus 172, Alpine 40, Trbovlska 57, Leykam 6.95, Rima Murany 114.25.

Les

Zaključeno je bilo pet vagonov oglja. Povpraševanje je za hrastove boules iz pancevskih prvostvinskih hlodov, za ostrorobe remeljne, za ostrorobo in paralelno jelovino ter za bukov, hrastova in mešana drva. Tendence je neizpremenjena.

Žito

Radi pravoslavne praznika danes novosa. aka borza ni poslovala. Čikaški tečaj so čvrsti ter so napredovali v pšenici za podrgovo točko, v ostalih predmetih pa tudi za 1—2 točki. V izvenborznem prometu so pri nas ostale cene neizpremenjene za vse predmete. Kupčija je bila zelo živahna. Tudi v Sloveniji je bilo dokaj zanimanja za blago ter precej zaključkov v pšenici, koruzi in pšenični moki.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačljivo 30 dni, dobava promptna): pšenica nova, uzančno blago 250—252, stara bačka 80 kg 2 odst. 255—257.50, za julij 257.50 do 260, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 360—370, koruza bačka, mlev. tar. 267.50—270, navadna tarifa 260—262.50, ječmen ozimni 270—275, oves 265 do 270.

Zaključeni so bili trije vagoni moke. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence medla. Pšenica: oktober 23.80—23.57, zaklj. 23.57—23.59, marec 25.98 do 25.81, zaklj. 25.79—25.81. Rž: oktober 19.20 do 19.11, zaklj. 19.11—19.13, marec 21.20—21.02, zaklj. 21.03—21.05. Koruza: maj 18.83—18.63, zaklj. 18.63 do 18.65, julij zaklj. 23.25—23.35.

Thollembeekov slučaj v zgodovini sedanosti ni osamljen. Tako poznamo na primer nekega francoskega kolesarja, ki se Maronnier piše in ki ni morda brezpomemben. Izogiba se francoskega prvenstva že dve leti. Težko si predstavljamo, da bi mnogo francoskih sportnikov mislilo na Maronnierja, če bi ga ne bi sedaj ni imenovali. Dalje poznamo tudi nekega italijanskega dirkača na kratke razdalje, morda enega najboljših na svetu, Orlando Piani mu je ime. Nikdar ni spustil tudi najmanjšega dolarskega bankovca, da bi poskusil osvojiti si naslov prvaka Italije ali naslov svetovnega prvaka ali naslov zmagovalca v Grand Prix (Veliko darilo). In zopet vprašamo: Koliko je sportnikov, ki se spomnijo, kdo in kaj je bil Piani? Naj bodo njegove vrline še tako odlične — Piani bo šel skov svet kolesarskega sporta brez vsakega sledu.

Thollembeeku in Maronnieru se bo prav tako godilo. Pustimo ju mirno ob strani, mudimo se rajši pri onih, ki ne pozabijo, da profesionalni kolesarski sport — če hoče po njih želji nadalje cveteti — ne sme postati rokodelstvo, temveč da mora ostati pravi sport v pravem pomenu besede.

V mnogih, na žalost že pre mnogih slučajih kažejo profesionalni le preveč svojo prvo skrb: misel na finance; in kažejo obenem, da jim je sport želja, da se pokažejo kot najboljši, da jim je ljubezen do borbe — z vsemi njenimi težavami najmanj pri srcu. Če se niti enkrat v letu ne zanimajo za prvenstvo svoje domovine, ki jim more dati čast udeležbe pri svetovnih prvenstvenih tekmah, kmalu tudi njih najbolj zvesti pristaši ne bodo hoteli o njih nič več slišati!

Orel

Posvetitev presv. g. dr. Gregorja Rožmanna se bo vršila v nedeljo v ljubljanski stolnici. Začetek bo ob pol 10. Popoldne ob štirih bo akademija v veliki dvorani hotela Union. Poleg tekmovalnih točk bodo deklamacije in govor, pevske in godbene točke. Članstvo se akademije lahko udeleži v kroju in z zastavo. Zbirališče za zastave k cerkveni slovesnosti bo na dvorišču škofijske palače ob devetih; posebnega spreveda za kroje ne bo. Na akademijo naj zastavonoše prinese zastave ob pol 4. — Predsedstvo SOZ.

Slovenska orliška zveza bo priredila v dneh 21., 22. in 23. julija t. l. prosvetni tečaj v Društvenem domu na Homcu za vse voditelje in kulturne delavce v naših ženskih organizacijah, pa tudi one, ki bi poslej rade delovale v vzgojnem in prosvetnem oziru v vrstah našega ženstva. Saj se bodo v teh dneh v temeljnih razgovorih obravnavale vse smer-nice, ki pridejo pri ženskem prosvetnem delu v poštev. — Prijave sprejema Slovenska orliška zveza

Sveta življenje in vrvenje

Tekma med kolesarjem in tigrom

Francoski geolog Henry Mavage, ki je delj časa proučeval geološke razmere na Sumatri, je, kakor sam poroča, doživel strašen dogodek, ki ga je zakrivila njegova lahkomiselnost. Stanovanje je v holandski vasi Niewenhus, čedni, čisto evropski naselbini z lepimi malimi hišami, ki so bile kakor ustvarjene za bivanje evropskega raziskovalca. Samo eno napako je imel ta kraj: trpel je radi velikega števila tigrov, ki so ogrožali ljudi in posebno živali. V bližini je na neki višini velik gozd, v katerega je bilo silno nevarno iti, bodisi podnevi ali ponoči. Mavage je nekoč po trudapolnem delu v žgoči vročini čutil potrebo, da bi se v gozdni senci okrepčal. Zasedel je, ne da bi misli na tigre, kolo, s katerim se je v 25 minutah pripeljal v gozd. Ob nekem potoku se je vlegel na tla in kmalu zadremal. Nenadoma ga je zbudilo čudno prasketanje. Kri mu je zastala v žilah, ko je zagledal velikega tигра, ki je stopil iz goščave. K sreči je vlek ugoden veter, tako da tiger ni zavohal njegovo sled. Zadržal se je čisto tiho in mirno, vendar ni mogel preprečiti, da ne bi pod njim pokalo suho vejčje. Tiger je naenkrat obstal in strmел vanj s svojimi strašnimi očmi. Sedaj je bilo le še kolo, ki bi bilo možno rešiti drznega raziskovalca. Bliskovito hitro se je pogljal na kolo in oddirjal, sicer bi bil na vsak način izgubljen. Tiger je za trenotek obstal, nato pa se je po-

gnal za njim; s silnim skokom ga je skušal zagrabiti, pa je zgrešil svoj cilj. Kolesar je slišal za seboj težke stopinje za njim dirjajoče zveri in vsak trenutek pričakoval, da bo zasadila svoje strašne zobe v tilnik. Smrtni strah mu je dal nadčloveške moči in dirjal je na svojem kolesu s hitrostjo, ki se je povečala še s tem, da ga je pot vodila navzdol. Zdelo se mu je, kakor da bi kolo samo teklo, tako je bil prevzet smrtnega strahu. Ceprav je bil skoro brez zavesti, je vendar čutil, da mora tekma že v par sekundah končati z njegovim porazom, ker je bila razdalja med njim in tigrom vedno manjša. Hrušč, ki ga je povzročala silna zver, je bil vedno jasnejši in glasnejši. Grič je postajal vedno bolj strm in njegova vožnja vedno bolj divja. Ko je po njegovi cenitvi trajala približno 30 do 40 sekund in se je že bližal človeški naselbini, se mu je zdelo, kakor da bi se zver pri svojem dirjanju prekopicnila in ostala zadržana. Bil je rešen, zakaj ko je brez moči s kolesom vred padel na tla in svojo dušo že priporočil Bogu, je tiger izginil. Tekma se je torej končala z njegovo zmago. Pot, za katero je prej — seveda navzgor — potreboval več kot četrt ure, je prevozil navzdol po svoji cenitvi največ v eni minuti. Bila pa je minuta, v kateri je bil vsak posamezen trenutek poln smrtne groze.



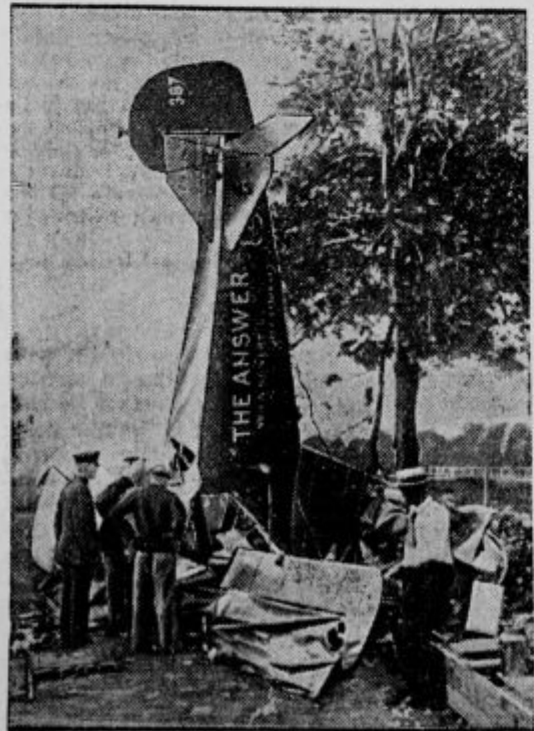
Prihod kralja Amanullaha (na levi) v Marseille. Na begu iz Afganistana je kralj Amanullah s kraljico Surajah, 8 otroci in s kronskim zakladom prispel v Marseille, kjer je časnikarjem izjavil, da upa kljub vsem razočaranjem še naprej uspešno delovati za svojo deželo. Najprej se bo podal v Rim, kjer mu je Mussolini zagotovil gostoljuben sprejem.

Uspešna vojaška vzgoja

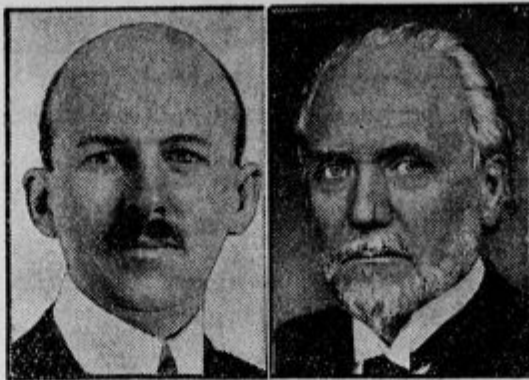
Španski kralj Alfonz je ob svojem obisku v neki vojašnici nagovoril nekega vojaka in ga vprašal: »Kaj bi storil, moj sin, ako bi ti ukazal, da streljaš name?« — »Izvršil bi povelje, Veličanstvo!« — Enako so kralju na isto vprašanje odgovorili še trije drugi vojaki. Peti vojak pa je rekel, da ne bi streljal. »Izborno!« je zaklical kralj. »Torej vendar vsaj en vojak, ki mu je kraljevo življenje več nego njegovo povelje. Toda povej mi, prijatelj, zakaj pa ne bi streljal?« — »Ker ne bi mogel, Veličanstvo. Sem namreč bobnar.«

Avtomobil osvaja svet

V Amsterdamu zboruje te dni mednarodna trgovinska zbornica, ki je ob tej priliki izdala med drugim poročilo o svetovnem avtomobilskem prometu. Tu izvemo, da je bilo 1. januarja 1928 na vsem svetu 31 milijonov avtomobilov. Kljub temu, da ima Amerika sama še vedno 76% vseh avtomobilov, narašča število teh vozil tudi v ostalih državah. Posebno hitro se širijo avtobusi in tovorni avtomobili, ki delajo železnicam vedno večjo konkurenco. Avtobusov je bilo lani v prometu 300.000, tovornih avtomobilov pa 4 milijone. Vseh zasebnih avtomobilov so našteji 25 milijonov in 1.700.000 motociklov. V Evropi štejejo: Anglija 1.618.000, Francija 1.208.000, Nemčija 708.000, Italija 233 tisoč, Švedska 145.000, Belgija 130.000, Holandska 119.000, Danska 105.000, Švica 86.000 avtomobilov. Seveda je treba pri tem vpoštevati tudi velikost posameznih dežel, da moremo sklepati na gostoto avtomobilskih vozil. — Za avtomobilski promet so glavni pogoji dobre ceste. Teh je sedaj na svetu 9 in pol milijona kilometrov, kar je ogromna dolžina, če pomislimo, da znaša obseg zemlje na ekvatorju samo 40 tisoč kilometrov. L. 1927 so izdali v 58 deželah, ki so mednarodni trg. zbornici poslale svoja poročila, za zgradbo in izboljšanje cest okroglo eno milijardo dolarjev, v kateri vsoti pa Združene države še niso vpoštete. Združene države same pa so izdale za ceste 1400 milijonov dolarjev. Še pred par desetletji bi se bili zdeli taki izdatki za ceste nezaslišano zapravljjanje denarja, danes je pa splošno znano, da so koristi dobrih cest neprimerno večje nego stroški zanje. Danes se vse dežele trudijo, da svojo cestno mrežo čim bolj razširijo in izpopolnijo. Drugi pogoj za neoviran razvoj avtomobilskega prometa so enotni prometni predpisi odnosno cestni redi. Prometni redi se morajo usoglasiti po vsem svetu, tako da bo avtomobilist enako varno in neovirano vozil po vseh deželah, pa najsi tudi ne razume niti besede tujega jezika. Slednjič navaja poročilo, kako je avtomobilizem postal zelo znaten davčni vir. Letno plačujejo avtomobilisti na vsem svetu eno milijardo dolarjev davkov.



Ponesrečeno letalo pri New Yorku. Pri poizkusu, da bi dosegla trajnostni rekord v letanju, sta ameriška pilotinja Viola Gentry in njen spremljevalec Jack Ashcraft, kakor smo že poročali, letela preblizu nekega drevesa. Letalo se je prekopicnilo in padlo navpično na tla. Ashcraft je bil ubit, Gentry pa težko ranjena.



Zborovanje mednarodne trgovske zbornice v Amsterdamu. V Amsterdamu zboruje te dni mednarodna trgovska zbornica. Zastopanih je 39 dežel z več kot 1000 udeleženci. Na sliki sta: Alfredo Pirelli, predsednik mednarodne trgovske zbornice (na levi) in Gustav Cassel, znani švedski gospodarski strokovnjak (na desni).

Kako se brez kapitala pridobi premoženje

Veletrgovec in večkratni milijonar Stefan Girard v Filadelfiji je zapazil, da je eden njegovih uslužbencev že delj časa ves potrt in žalosten, kakor da bi ga trle hude skrbi. Girard je poizvedoval in zvedel, da so njegovega zvestega in pridnega knjigovodja zadele razne nesreče, kakor bolezen in družini, tako da je do ušes tičal v dolgovi. Šef je poklical moža k sebi: »Zakaj ničesar ne storite, da bi se izkopal iz dolgov?« ga je strogo vprašal. »Ker pač nisem bogat človek kakor Vi, gospod Girard,« je skromno odvrnil stari knjigovodja. »Zakaj pa ne postanete bogat?« vpraša Girard kratko in resno. »Kako naj pa začnem brez denarja?« je odgovoril knjigovodja. »Ali mislite, da je to brezpogojno rabite denar?« vpraša milijonar. »Denar je čisto nepotreben.« Ko knjigovodja ves začuden ni mogel ničesar odgovoriti, je vzel Girard v roke časopis in dejal: »Tu berem, da bo jutri cela ladja zaplenjenega čaja prodana na javni dražbi. Pojte tja in kupite blago, nato pridite zopet k meni nazaj.« Stari knjigovodja je z odprtimi ustmi zijal v svojega šefa, nato pa s prisiljenim smehljajem dejal: »Vi se šalite, gospod Girard, za to bi pač zopet potreboval veliko denarja.« — »Jaz Vam pa rečem,« je dejal milijonar nepotrpežljivo, »da ne rabite nič denarja. Jutri morate tja, kupite čaj in pridite nato nazaj!«

Drugi dan je šel knjigovodja pokorno k dražbi in je kar na slepo — v žepu ni imel niti dolarja — ponujal več kakor drugi. Tako je izdrazil celo ladjo čaja. Takoj se je na blagovni borzi raznesla vest: »Girard nakupuje čaj v velikih množinah!« Posledica je bila, da je dnevna cena za čaj takoj poskočila za par centov. Medtem, ko se je stari knjigovodja vračal k svojemu šefu in se med potjo zaman vpraševal, s čim naj bi plačal »kupljeno« blago, je bil milijonar že zdavnaj na čistem. »Sedaj pa hitro prodajte svoj čaj,« je naročil knjigovodji. Ta je takoj stopil v zvezo z nekaterimi mešetarji in prodal ves čaj nekoliko pod dnevno ceno. V nekaj urah je tako brez denarja zaslužil lepo vsoto 50.000 dolarjev. Tako je milijonar z enim samim nasvetom, ki je bil pa seveda vreden celo premoženje, rešil svojega starega, zvestega uslužbenca vseh skrbi.

Boj na življenje in smrt med očetom in hčerjo

V železniški restavraciji neke male postaje pri Bratislavi se je odigrala strašna rodbinska drama. 76-letni gostilničar Krištof Pfeiler, malobeseden in nedostopen mož, je imel že dolgo vrsto let v najemu železniško restavracijo. Pri njem je stanovala njegova 43-letna hči Roza Orban, ki je bila v mlajših letih učiteljica ter je obvladala sedem jezikov; bila je od svojega moža ločena in nekoliko slaboumna. Prepripi in pretepi v hiši so bili na dnevnem redu, zakaj Pfeiler

je moral gospodinjiti, kuhati in celo prati, medtem, ko se je njegova hči potikala po gozdovih. Nedavno je bila Pfeilerju pogodba odpovedana in stari mož, ki se je nameraval preseliti v Bratislavo, je izjavil svoji hčeri, da je ne more vzeti seboj. Od tedaj je nastal v hiši pravi peklenišče. Prejšnji teden je hči zagrozila očetu: »Jaz te bom ubila, če nočeš skrbeti zame!« — Preteklo sredo jutraj je ostala gostilna zaprta in ko je neki železničar pogledal skozi okno, je videl v veliki mlaki krvi ležati truplo Roze Orban. Pfeiler sam je ležal težko ranjen v spalnici in z zadnjimi močmi klical na pomoč. Očividno sta se oče in hči več ur, če ne celo noč borila na življenje in smrt. Med bojem je oče, sam težko ranjen, konečno ubil hčer. V lobanji hčere so našli odlomljeno konico kuhinjskega noža. Očeta so prepeljali v bolnišnico, pa ni upanja, da bi ostal pri življenju.

92letnik s 46 vnuki in 30 pravnuki

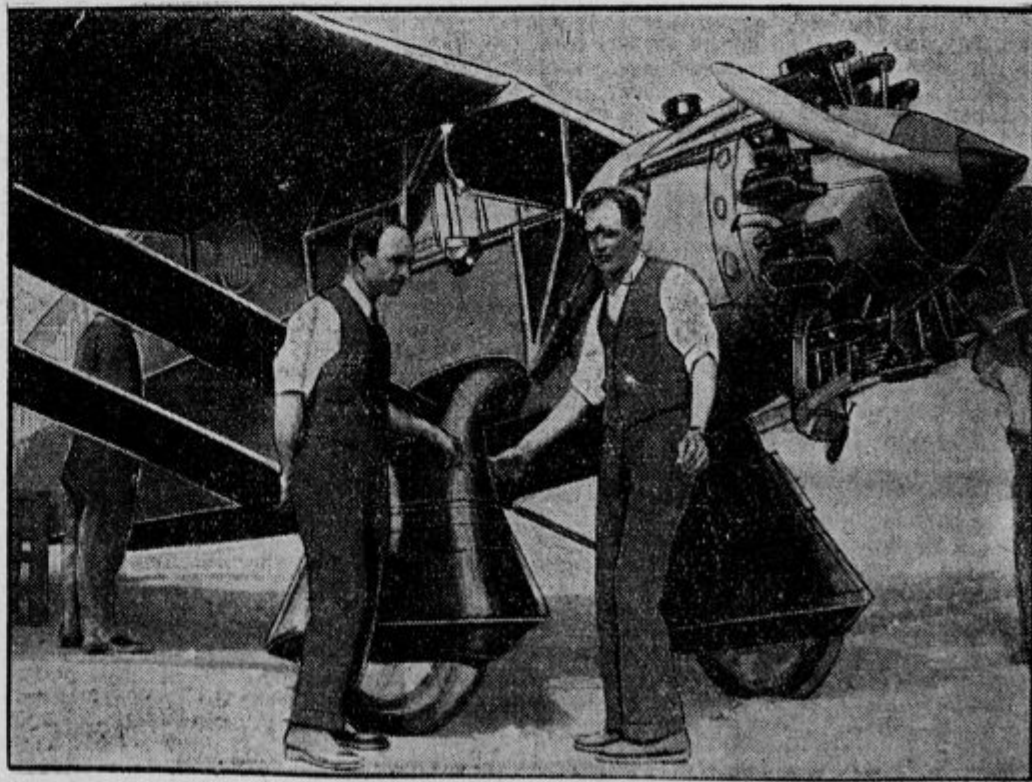
Pri polnem zdravju postati dvaindevetdeset let star in imeti številno in krepko potomstvo, je lepa reč. Drvar René Schwaller v Marmon-tieru pri Saverne v Alzaciji se lahko s tem po-naša. Schwaller je bil dvakrat poročen. Iz prvega zakona je bilo 11 otrok, iz drugega trije, in vsi ti otroci so ostali pri življenju, se poročili in dobili otroke. Schwaller je šestinštirideset-kratni stari oče. V mali Schwallerjevi hiši je, ko so bili otroci majhni, pač primanjkovalo prostora in hrane, nezadovoljstvo in bolezn pa so bile tam kljub temu neznane. Ko so te dni Schwallerja vprašali, kako je živel, da je ostal tako zdrav in postal tako star, je starček odgovoril: »Treba je od časa do časa napraviti krepak požirek, kaditi in trdo delati.« — »Ali imate kako željo?« — »O ja, rad bi bil odlikovan, vseeno s katerim redom, ampak mislim, da sem odlikovanje zaslužil.« Tako je dejal 92-letni starček, ki uživa kot bivši državni gozdni delavec zelo skromno pokojnino.



Henrik Sahn, predsednik svobodne države Danzig, se je z večimi gospodarskimi strokovnjaki podal v Moskvo radi trgovine s Sovjetsko Rusijo.

V ameriškem filmskem centru Hollywoodu so ob priliki plesne veselice razpisali nagrade za najboljše maske, ki bi predstavljale Chaplina. Na ples je prišel nepoznan tudi pravi Charlie Chaplin in tekmoval za nagrado. Priznali so mu — deveto nagrado.

Amerikanski oglaš. »New York Sun« je objavil naslednji oglaš: »Izvršujem žalostno dolžnost in obveščam vse znanke, da mi je včeraj smrt uropala mojo iskreno ljubljeno soprogo, ko mi je bila podarila sinčka, za katerega iščem sedaj skrbnico dotlej, dokler ne najdem nove družice za življenje, ki mora biti prikupne zunanosti in imeti 20.000 dolarjev, ker hočem svojo trgovino s perilom, ki uživa najboljše sloves, po razprodaji vseh ostankov po najnižji ceni, preseliti v mojo novo hišo št. 174 na 12. cesti, kjer imam oddati v najem krasna stanovanja po 500 dolarjev.«



Nov ameriški prekoceanski polet. Iz Old Oreharda v Ameriki sta letalca Williams (na levi) in Yancey (na desni) odletela na letalu »Paddfinder« čez Atlantski ocean v Evropo. V Španiji je letalo moralo pristati, ker je zmanjkalo bencina. Nato je zopet nadaljevalo svojo pot in pristalo v Rimu, kjer so ameriška letalca zelo slovesno sprejeli.

Za duha in srce

Bilanca zagrebskega gledališča

Gledališka sezona je zaključena. Sedaj, ko leži bilanca pred nami, lahko v glavnih črtah orisemo delo našega gledališča. O drami, ki je središče našega teatra, odkar so nas zapustili boljši operni pevci — g. Simenc, Rijavec itd. se zdi, da ni imela določenega repertoarja. Ravnatelj drame g. Milan Begović, ki ga izvestni tisk tako zelo hvali in ki se pri nas reklamira kot »gledališki človek«, je marsikaj opustil, da bi lahko govorili o njegovem uspešnem delu. Evo vam samo tako mimogrede glavnejše stvari, ki so se vprizorile: »Dobri vojak Švejk« po Hašku, »Gola Eva« od Nivoixa, Dostojevskega »Stričev sen«, Fodorjeva »Cerkvena miša«, M. B. Chiarelli »Krinka in obraz«, M. Nehajev: »Klop v mesečini«, Krležini »Glem-bajevic«, Geyerjeva »Mala komedija«, Noel Conrad: »Weekend«, »Sanin« v predelavi Milana Begovića, Ben Johnson-Stephan Zweig: »Volpone«, Anne Nichols: »Trikrat poročen«. Klasični so skoro popolnoma spali, ravno tako velike romantične drame. Sploh se zdi, da je uprava smatrala, da je zagrebska publika preveč kulturna in da ji zato ni potrebno nobeno močnejše delo ter da so zagrebski igralci enako zadovoljni z malimi komedijami kot s Shakespearjevimi deli. Izgleda, da zadostuje to suho naštevjanje, da se vidi, kako drama, ki ima prvostanske igralce, izgublja svoj čas v malenkostih. Je pa nekaj, kar je treba s poudarkom poudariti. Naš igralški dramski ansambl doživlja renesanco. Brez sumnje je na veliki višini. Za našimi »starimi« levi g. Strozzi, Vavro, Pavičec, Maričecem cel niz močnih mlajših igralcev, med katerimi se posebno odlikujejo g. Dujsin, Badalić (ki, mimogrede rečeno, komaj zadnje leto, dve, črpa v svojem zelo močnem igralškem talentu), Petrović, Drgmanova, slovenska rojakinja Podgorska, Nada Babičeva. Ti poleg ostalih dajejo vse svoje zelo vidne sposobnosti, da bi bila zagrebska drama vsaj igralsko na veliki višini. Prava slast je bila, kazovati zadnje leto dni plemenito tekmo teh nadvse inteligentnih in talentiranih igralcev in igral. Mirne duše lahko v tem oziru govorimo o klasični epohi v zagrebski drami. Če bi še dramska uprava skušala, dati po možnosti tem igralcem priliko, da se njihove sposobnosti izpajo v vsem svojem obsegu, bi bili lahko mirne duše ponosni na zagrebsko gledališče v splošnem. Tako nekaj šepa. Upajmo, da bo novi ravnatelj drame znal bolje zaposliti igralce in publiki dati čela trajne vrednosti.

Kongres za vzhodno bogoslovje v Pragi

Od 11. do 14. avgusta se bo vršil v Pragi kongres za vzhodno bogoslovje, podobno kakor l. 1925 v Ljubljani. Predavali bodo prvi strokovnjaki na tem polju: M. dr. Herbigny (Katoliška ideja in molitev), F. Grivec (Vzhodni pojem cerkve), Spacil (Pravoslavlje in načelo edinosti), P. de Meester (Vzhodni obredi pri blagoslovitvah), Vajs (Unija v Brestu), Slipov (Uniatstvo), Bourgeois (Psihološko pojmovanje pravoslavne cerkve pri Rusih) i. dr. Dne 15. avgusta se bodo kongresisti udeležili evharistične slavnosti v Stari Boleslavi.

Kongresna legitimacija velja 12 Kč in daje pravico do polovične vožnje po čeških železnica. Prenosišče (lastna soba) 15 Kč na dan, skupna hrana dnevno 25 Kč. — Prijave sprejema Apostolat sv. Cirila in Metoda, Praga I., Železna 539.

Karl Joris Huysmans

Akademija Concourt v Parizu se je lotila izdaje Zbranih del Karla Jorisa Huysmansa, ki je preračunana na 25 zvezkov. Ta izdaja bo poleg spomenika, ki bo v kratkem postavil velikemu pisatelju, proslavila spomin enega najbolj trpinčenih duhov, kar jih pozna svetovno slovstvo poleg Augusta Strindberga. Huysmans se je vpeljal v slovstvo po nekaterih manjših samostojnih delih s stilistično sijajnim in svojevrstnim romanom »A Rebours« l. 1884. Ta roman vsebuje opis duševno propalega in od stida proti sleherni zdravi in preprosti obliki življenja prevzetega izrazitega esteta, ki se je odvrnil od sveta ter si izmišljuje v svoji popolni samotni nedoumne in gorostasno nenavadne naslade. Tu se začneja Huysmansova pot v satanovo kraljestvo, o kateri prita naslednji njegov roman »La-bas«, ki je najbolj pokvarjeno delo, kar jih je kdaj resničen pesnik napisal in ki je prav vsled tega postavilo pisatelja pred skrajno odločitev: ali uničiti samega sebe, ali poklekiniti pred križem, kakor pravi baš v tej zvezi Barbey d'Aureville. Po prehodnem delu »La Cathédrale« je Huysmans opravil pri očetih trapistih generalno spoved ter vstopil v benediktinski samostan. Popolnoma spreobrnjen je Huysmans nadaljeval

Obiščite

VII. jesenski velesejem v Osijeku
in oblastno gospodarsko razstavo
od 31. avgusta do 8. septembra 1929.

Zastopana bo industrija, obrt, domača industrija, narodne nošnje, poljedelstvo, vinogradništvo, živinoreja, ribarstvo in lov, mlekarnstvo, čebelarstvo itd.
Razstava konj, govede, drobnice, perutnine.

Konjske dirke

Potovanje po železnici in parobrodih za polovično ceno. — Legitimacije se daje pri zastopstvih, denarnih zavodih, občinah. Kjer jih ni se naroče naravnost od uprave Velesejma v Osijeku.

svoje veliko pesniško in življenjsko delo v znamenju odrešilnega križa. Prvo njegovo delo po spreobrnitvi se imenuje »En route«. Čudovitemu življenjskemu svetu Lidvine iz Schiedama sledita med velikimi deli še samostanski roman »L'Oblate« ter »Les foules de Lourdes«. Njegove izredne tvorne sposobnosti, njegova estetsko dovršena in izbrušena oblika izražanja ga odlikujejo visoko pred drugimi pesniki polpretekle dobe. Njegovo katoličanstvo, katoličanstvo konvertita, pa je imelo dvojno globino in njegova smrt l. 1907 je našla po vsem svetu velik odmev.

Ruska drama v prevodih

Ruska drama ima v inozemstvu vse težje stališče, kakor davno priljubljena ruska opera. A njene težave nam nudijo dragocene podatke, po katerih lahko sklepamo o njeni mednarodni, splošnočloveški veljavnosti. Leva Tolstega je otel ob njegovem jubileju pozabljenju samo »Živi mrtveci« in sloveči igralec Moissi, ki igra vlogu Fedje Protasova. Ostrovski ugaja s svojo eksotično slikovitostjo, in radi gledajo njegovo »Nevihoto« pa »Revščina ni napaka« celo Italijani. Zato je popolnoma propadel Čehov: zdi se pretožen in celo dolgočasen. Realistična drama »Na dnu« Gorkega po prvotnih burnih uspehih tudi doživlja zaton. Sedanje »dvojno« gledališče se ne more ogreti za »pristno resničnost«. Zato je pridobil soglasno mednarodno priznanje N. Jevrejinov, katerega veliki komediji »Najglavnejše« in »Oder večne vojne« se izvajajo prav povsod: na Francoskem in Angleškem, v Italiji, Argentini, Zedinjenih Državah, na Rumunskem in Skandinavskem. Predvsem so njegove igre splošnočloveške in ni v njih ničesar posebno-ruskega težje umljivega za Evropo. Italijani seveda pravijo, da je Jevrejinov »ruski Pirandello«. A pozabljajo, da ideje letajo po zraku, kakor je rekel Dostojevski. »Najglavnejše« je izšlo dve leti poprej, kakor se je oglasil Pirandello. Igra dokazuje, da na svetu ni sreče, da ljudje ne morejo izhajati brez prevare. Vsi smo igralci tudi v vsakdanjem življenju. Ta mesec je doživel »Oder večne vojne« s Tatjano Pavlovo v glavni vlogi novo zmago v milanskem filodramatičnem gledališču. Morebiti nas bo seznanilo z Jevrejinovim tudi naše gledališče?

Vestnik Prosvetnih zvez v Ljubljani in Mariboru poroča o Prosvetnem dnevu v Gorjah, o skupščini »Slovenske Straže«, o Ukrajinski prosvetni organizaciji pod Poljsko in dr. V pevskem delu je avtobiografija Antona Lajovca. Veliko pažnje posveča Vestnik tudi filmu. Zelo potreben je članek »Kulturni pomen ljudskih knjižnic«.

»Gorje vsled razuma.« Ob 100 letnici smrti avtorja največje ruske komedije A. Gribojedova je izšlo njegovo delo »Gorje vsled razuma« tudi v sijajnem francoskem prevodu g. Denisa Rochea. Ruski kritiki, znani knez S. Volkonski in drugi ne morejo prehladiti točnosti in predvsem zgodovinske pravilnosti izvirnika. Razen jedrnatega sloga izvirnika je predočil Denis Roche tudi pristni molierovski značaj komedijskega dialoga. Prihodnje leto vprizori baje »Gorje vsled razuma« Comédie Française. Ali je imel ta prevod pred očmi g. B. Vdovič, zaslužni avtor slovenskega prevoda? Opravil je veliko nalogo, in je seveda imel veliko težko. A želeli bi bilo, da bi vpoštevati tudi klasični značaj ruskega izvirnika.

Bog in sovjeti. Znani katoliški zgodovinar George Gouyot je napisal pod imenom »Dien chez les Sovjets« knjigo o verstvi in Cerkvi pod sovjeti. Posamezna poglavja je poprej prinašal dnevnik »Figaro«.

150 letnica prve ruske opere. Zaslužni pariški »Mali odcet« na Avenue Hoche, (odlično ljubiteljsko gledališče, ki oživlja spomine na zgodovinske vplive francoske kulture) je ta mesec vprizorilo »Mlinarja-vedeža« Ablesimova, prvo rusko komično opero. Prvič se je izvajala pred 150 leti v Moskvi (1779) in doživela sijajen trajni uspeh. Njen avtor ni znal nobenega jezika razen ruščine. Priredil je za oder preprosto kmečko zgodbo o zvitem vedežu, ki je preskrbel revnemu mladeniču bogato nevesto. Godba Fomina, skladatelja-tlačana, pa je spisana popolnoma pod vplivom francoske komične opere XVIII. stoletja. Ablesimov je umrl v veliki revščini, in svoji hčerki zapustil samo trinožni stol. A njegovo delo je obrodilo velike posledice. Četrto stoletje pozneje je že doživela ruska nacionalna opera sijajni razcvet.

Podpirajte „Slov. Stražo“

„Hermetic“
najboljše
steklenice
za konzerviranje sadja dobavlja

„ČEHOSTAKLO“
Ljubljana, Komenskega ulica 20

?

Kot ste Vi pogledali ta inserat radi kričече vprašaja, tako nihče ne bo prezrl Vašega oglasa

če ga primerno sestavite in objavite v našem listu. Vsa pojasnila in navodila daje uprava

★

Šah

Otvoritev igre

Teorija otvoritvenih iger pas učil, na kateri najlažji način moremo najhitreje razviti svoje figure in pripraviti dobro organiziran napad in enočasno dobro zavarovati lastne figure pred napadom. Pravzaprav je napačno govoriti o kaki teoriji otvoritvenih iger, ker tako zvana teorija ni v resnici nič drugega, kot nekaka tabelarična sestava iz kritičnega vidika na podlagi izkušenj, dobljenih v praktični šahovski igri.

Ker je mnogo šahistov ali amaterjev, ki takih (teoretičnih) iger ne poznajo, bo v naslednjih šahovskih rubrikah »Slovenec« prinašal po vrstem redu najmodernejšo in v praksi najuporabljivejšo otvoritvene igre, da seznani z njimi tudi one naše čitatelje-šahiste, ki stoje, kakor pravi šahovski mojster J. Mieses, »na periferiji šahovskega sveta«.

Predno preidemo k analitičnemu opazovanju otvoritvenih iger, je potrebno, da zlasti začetnike opozorimo na nekatere važne temeljne in splošne principe.

1. Igro otvori čimprej moreš s prednjima dvema pešema, ker na ta način odpreš pot tekaču in kraljici. — 2. Ne delaj nepotrebnih potez, ker vsaka pomeni izgubljeni tempo in vsak tempo je posebno pri otvoritvi igre velikega pomena za nadaljnji razvoj. — 3. Ne hiti s kraljico, dokler je ne potrebuješ. — 4. Ne podcenjuj sicer malo vrednost pešev! V splošnem odloča pri dobrih amaterjih usoda igre. — 5. Preden napraviš načrt za napad, zavaruj svoje lastne figure. — 6. Skakače postavi najbolj v sredino deske, ker od tam imajo največjo možnost razvoja. — 7. Stolpe uporabljaj v drugi polovici igre in na praznih linijah, ko se je deska že nekoliko izpraznila in 8. ne zamenjaj nikdar brez vzroka figure, ako ti zamenjava ne prinese katerekoli prednosti ali koristi v igri.

A. Otvoritev igre s kraljevim pešcem.

1. e2—e4 e7—e5

1. Igra kraljevega skakača:

2. Sg1—f3

To so obilgatne otvoritvene poteze te skupine in se nadaljujejo, kakor sledi:

1. Španska partija.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—b5 a7—a6
4. Lb5—a4 Sg8—f6
5. d2—d3 (d4) ali
5. Sb1—c3 ali
5. 0—0 itd.

2. Italijanska partija.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5
4. c2—c3 Sg8—f6 t. zv.
5. d2—d3 (d4) »Giucco piano«
ali 0—0

Iz italijan. partije izhaja tako zvani »Evansov gambit«, imenovan po iznajditelju, angleškem kapitanu Evansu. Gambit igra ima svoje ime od italijanske besede »gambetto«. »Dare il gambetto« se pravi »nekomu nogo postaviti«. Gambit je torej igra, pri kateri nasprotniku žrtvuje enega pešca, da s to žrtvijo dobi močnejši napad na drugi strani. Valed tega so gambitne igre najživahnejše in zelo zanimive.

3. Evansov gambit.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5
4. Lb1—b4 Lb4—a5
5. c2—c3 Sg8—f6 ali
6. d2—d4 e5 : d4
7. 0—0 Sg8—f6 ali
7. ... d4 : c3 to je
tako zvana kompromitirana obrana ali d7—d6 Evansovega gambita.

KHASANA

PUDER

Nesluten čar

skriva srčkana mala škatljica »Khasana-pudra«, ki tako odlično diši in je splošno priljubljen, ker je nežna in nadvse fin. Teintu ohrani negovano svežino s praškasto fino biserom plastjo tudi v prahu, vročini in mrazu. Občutljiva koža rabi zato večkrat na dan ljubki in diskretni »Khasana-pudra«.



Dobiva se povsod.

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT A. M. - LONDON

Največkrat se pa igra:

4. b2—b4 Lc5 : b4
5. c2—c3 Lb4—c5
6. d2—d4 e5 : d4
7. c3 : d4 Lc5—b6
8. 0—0 d7—d6
9. Sb1—c3, d4—d5
ali Lc1—b2.

Če se gambit ne sprejme, tedaj nastane odklonjeni Evansov gambit:

4. b2—b4 Lc5—b6 (odklonjeni gambit)
ali srednji gambit proti Evansovemu gambitu:
4. b2—b4 d7—d5
(Nadaljevanje sledi.)

20. PARTIJA

(Evansov gambit, igran v Londonu l. 1861 v slepi simultanski produkciji (obenem z 9 partijami).

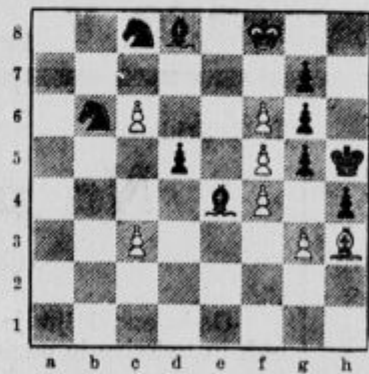
Beli: Paulsen

Črni: Mackenzie

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5
4. b2—b4 Lc5 : b4
5. c2—c3 Lb4—a5
6. d2—d4 e5 : d4
7. 0—0 d7—d6
8. c3 : d4 La5—b6
9. Lc1—b2 Sg8—f6
10. d4—d5 Sc6—e7
11. Sb1—c3 Se7—g6
12. e4—e5! d6 : e5
13. Lb2—a3! Lc8—g4
14. Tf1—e1! Lg4 : f3
15. Dd1 : f3 a7—a6
16. Lc4—b3 Lb6—d4
17. Ta1—d1 Ld4 : c3
18. Df3 : c3 Dd8—d7
19. f2—f4 e5—e4
20. f4—f5 Sg6—e7
21. d5—d6! e7 : d6
22. Td1 : d6 Dd7 : f5
23. De3—e7 Df5—e8
24. De7—b6 0—0
25. Td6 : b6 in črni se vda.

PROBLEM št. 18

Končnica od W. Korolkoffa.



Beli na potezi, napravi igro neodločno. Rešitev v naslednji šah. rubriki.

REŠITEV PROBLEMA

Štev. 16:

1. Sd8—e6+ f7 : e6
2. d6—d7 a3—a2
3. d7—d8d a2—a1d
4. Dd8 : e7+ Kg7—h8
5. De7—f8+ Kh8—h7
6. Df8—f7+ Tg6—g7
7. Df7—f1! Da1—b2 (a)
8. Df1—b1+! ali Da1—a3, c3, d4 (b)
7. ... Da1 : e5 (c)
8. Df1—f5+! v teh slednjih treh varijantah izšli beli, da mu črni vzame kraljico in se postavi pat.

Štev. 17:

1. Dc4—f1 La1—b2 (a)
2. Df1—b1 ali La1—c3, d4 (b)
1. ... La1—e5, f6 (c)
2. Df1—f5. Beli zasleduje s kraljico črnega tekača in preti enočasno mat na k7. (V slučaju g7—g6 sledi D : L šah mat.)

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kot učenka

v trgovino želi vstopiti deklica poštenih staršev z dežele z 2. mešč. šolama. Naslov v upravi »Slov.« pod »Trgovina« št. 7582.

Gospodinja

»mostojna, udova srednjih let, želi mesta pri eni srednji družini. Naslov na upravo »Slovenca«, Maribor, pod »Samostojna«.

Mesto tajnika

pri občini ali posojilnici ali poslovalnici pri nabavi za drugi išče mlad gospod, ki je s prav dobrim uspehom dovršil zadržno šolo. Gre tudi kot praktikant. Naslov v upravi pod št. 7584.

Službodobe

Učenca

z dobrimi šolskimi spričevali, zdravega in poštenega iz solidne rodbine, se sprejme takoj pri trgovcu Alojziju Hotko, žužemberk. Pri ponudbi takoj vpslati spričevalo.

Potnika

agilnega in zanesljivega išče proti dobri proviziji tovarna mila v Sloveniji za takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Milarska stroka« št. 7490.

Pridno dekle

pošteno, vajeno snahe in perila, se sprejme za hišna dela z 1. avgustom v Rokodelski dom v Trzinu. — Ponudbe na župni urad v Trzinu.

Od šmarij

na Dolenjskem do Ljubljane sem izgubil aktovko z nekoliko motornih delov in nekaj perila. — Pošten najditelj naj pošlje naslov na št. 232, Poštno ležaje, Jesenice-Fužine.

Trgovski pomočnik

meš. stroke, dober manufakturnist in izložen aranžer, dobi stalno mesto. Istotam se sprejme močan kmečki fant kot hlapec v skladišče. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 7535.

Trgov. vajenca

s primerno šolsko izobrazbo, zdravega, poštenega, uglednih staršev — sprejme takoj trdka Martin Plut — Črnomelj.

Več tesarjev

za trajno delo se sprejme v Jeranovi ulici 19.

Kuharico

pridno in pošteno, ki bi opravljala vsa hišna dela, sprejme takoj Ivanka Zorko, trgovina, Sv. Benedikt v Slov. gorah. Ponudbe s priloženo sliko in referencami poslati na gornji naslov.

Hišnik

starejši, poročen brez otrok, se išče. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7577.

Kavarn. blagajničarka
dobro izveščana, in pisarska moč z znanjem nemščine — obe za takoj — se išče za Rogaško Slatino. Predstaviti se je v hotelu »Tivoli« v Ljubljani.

Učenca

ki ima veselje do pekarstva, sprejme. Hrana in stanov. pri mojstru. Drugo po dogovoru. Karol Bele, Rožna dolina II, 14 pri Ljubljani.

Pekov. vajenca

sprejme takoj. Hrana in stanov. v hiši. Drugo po dogovoru. — Fran Tepina, pekarija, Kranj.

Prvovrstna kuharica
za deželo se išče. Imela bi dobro oskrbo, dobro plačo in deloma oblačilo. Vprašati pri Standard Oil Co., Julij Elbert, Gradišče 4, ali pa Dunajska cesta 33.

Čevlarski pomočnik

ki je sposoben tudi pri krojevanju, dobi stalno delo pri Jos. Pogačar, Radomlje.

Več miz. pomočnikov

dobro izveščanih v pohištvenem mizarstvu, se takoj sprejme pri Egidij in Karol Erjavec, Brod, pošta št. Vid n. Ljubljano.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozovič, kemiška čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Portal

2,60 m visok, obstoječ iz dveh izloženih oken in vhodnih vrat, kompletan s roletami in stekli, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodaja Martin Plut, Črnomelj.

Pohištvo

in razno posodo, vse dobro ohranjeno in v dobrem stanju, prodam radi selidbe. Kamnik, Glavni trg št. 37.

Rabljenе portale

kompletno z roleti, v dobrem stanju, prodaja trdka Davorin Podlesnik nasl. Franjo Černe v Radečah. Ogleda se jih lahko na licu mesta.

Vina

20 hl belega, 6 hl rdečega, priznana najboljših zlatih vrst, se po ugodni ceni prodaja. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7549.

Železen štedilnik

večji, na prodaj. Müller, Janševa ul. 15, Sp. Šiška.

Kupimo

Bukova drva

1. vrste kupujem v malih in večjih količinah. Ponudbe na pošto predal 299, Zagreb.

Kupim

hrastove hlode. — J. Pogačnik. Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Drva

bukova in hrastova, za takojšnjo ali poznejšo dobavo, cepljena in okroglice, kupim večjo količino proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo pod »Bukova drva« št. 7590.

Rake, karpe

kakor tudi druge zlahtne ribe kupi Pačnik, delikatesa, Laško.

Registrirno blagajno
dobro ohranjeno, se kupi. Ponudbe pod »Blagajna« na upravo »Slovenca«.

Stanovanja

Sobo in kuhinjo
v podprtiliču dobi mirna stranka, ki plača najemnino za eno leto naprej. Naslov v upravi pod 7595.

Elegantno sobo

opremljeno, s strogo separiranim vhodom, elektr. razsvetlavo, oddam samo boljše gospodu, Florijanska ul. 31/L.

Iščem prazno sobo

za avgust ali september. Ponudbe pod šifro »Soba« na upravo.

Zračno sobo

z električno razsvetlavo oddam event. tudi s hrano gospodu. Sv. Petra nasip št. 71-L, levo.

Pouk

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon., Čamerlik, Ljubljana (Jugovojta), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Šoferska šola

oblastveno konces., L. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. 25. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Tečajji permanentni.

Objave

Udruženje rudarskih nametencev, podr. Velenje, razpisuje licitacijo za **zakup rudar. kazine**

v Velenju. Natančnejši pogoji se dobijo pri odboru imenovanega udruženja. Ponudbe je vložiti najkasneje do 31. julija 1929.

Vnajem

Podkovski kovač

izurjen v podkovanju konj in volov, vzame v najem kovačnico na prom. kraju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kovač« 7573.

Suh lokal

pripravljen tudi za skladišče, se v sredini Ljubljane takoj poceni odda. Pojasnila daje G. Jurassek, Ključavničarska ul. 3, II. nadst. — Ljubljana.

Dobrodošlo trgovino

vzamem v najem. Ponudbe na podružnico »Slov.« v Mariboru pod Promet.

Pekarno

v okolici Ljubljane, dobro vpeljano z vsem inventarjem oddam radi družinskih razmer v najem ali tudi prodam. Ponudbe poslati na upr. »Slov.« pod »Kavčija«.

Posvetva

Novo hišo

dvostanovanjsko, ob Dunajski cesti, prodaja Fr. Jerko, Črnuče, p. Ježica.

Denar

Družabnika

sprejme tovarna za povečanje obrata s kapitalom do 200.000 Din. Soudeležba pogojna. Dopise poslati s polnim naslovom na upravo »Slovenca« pod »Agilen« št. 7524.

Radio

Radio

4-cevni z zvočnikom, akumulatorjem in omrežnim priključkom. Naslov v upr. lista pod št. 7613.

Kopli se v peni „Peng“



Švedska originalna

OSMOS - KOPELJ za sušenje

edino idealno sredstvo za sušenje kulturnega človeka. Peng je izvanreden v uporabi, ne povzroča utruenosti, marveč poživlja in osvaja; z eno samo kopejo skozi 20 minut se opazi padanje teže za 400—1200 gramov. Po zdravniški izjavi popolnoma neškodljivo za srce in ledvice kot običajne zdravje. **Peng zagotavlja vitkost - vitkost je lepota.** En poskus velja Din 42.—. Pošlje ga proti predplačilu prosto poštne generalno zastopstvo: Parfumerija „Luxol“ Veliki Bečkerek št. 41

Razno

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje A. VOLK, LJUBLJANA Restjeva cesta 21. elektr. trgovina žita in mlevskih izdelkov

V Cirkvenici

je sestanek slovenskih izletnikov in letoviščarjev v edinem slovenskem Pensionrestavrantu »Triglava«, kjer postreže Slovenec Makso Reš z elegantnimi sobami, prvovrstno kuhinjo, vini in vedno svežim pivom po zelo solidnih cenah. Krašen razgled na morje. Priporoča se Makso Reš, restavrat.

Mali oglasi
Slovenca
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Birete, šemise

talarje in druge obleke za veleč duhovščino izdeluje solidno in po zmernih cenah, ter se priporoča Fr. Himmelreich, kroj. mojster, Ljubljana, Pred škofijo št. 9. — Na željo se pošlje tudi po pošti.

STARO ŽELEZO

LITINO (GUSS)

kupuje

na drobno in debelo

FRANC STUPICA

Ljubljana, Gospodarska 1

Medenjaki, medeni prepečenec specialitete Vika

„Amareti“ spec. „Vika“

Josip Vitek

Ljubljana, Sv. Petra c. 13

5000 — 6000 Din

mesečno plačam za

lepo stanovanje

5-6 velikih sob, poselska in kopalna soba, po možnosti s sooporabo vrta, centralna lega — s 1. novembrom ali kasneje. Ponudbe pod »Tri odrasle osebe«

Inserirajte v „Slovenca“!

100 Din nagrade

dobi najditelj poniklane kljuge avtovratic (Auto-türgriff), izgubljene 4. t. m. na cesti Letuš—Braslovce. Najditelj se naj javi v Cinkarni d. d. Celje.

„FAMA“-kamenoleseni pod

Polaga najceneje Keramična zadruga v Ljubljani, Tesarska ulica 3.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

sovražnike s takimi divjimi kriki, da je šlo kar skozi ušesa. Bakairi še malo niso pričakovali tako krepkega odpora, zato so se začeli umikati. Nekateri so se pač obračali in metali kopja, Gadsden in njegovi ljudje pa jim nikoli niso dali prilike, da bi se postavili v bojno vrsto. Pobjajali so enega za drugim, Hula pa so vsakega padlega potegnili v svoje vrste ter ga napravili za jetnika.

»Naprej!« krikuje Jim. »Okoli profesorja in njegovih sobojevnikov jih je še vse polno!« Tako je tudi bilo in ko so se približali, so videli, da je profesorja in njegovo četo obkolila močna truma Bakairov. Belci so se postavili ob steni, da so imeli hrbet zavarovan, ter se borili na življenje in smrt.

»Le po njih!« zarjove Gadsden ter zopet naskoči. Njegovi ljudje so vdarili na Bakaire kakor kladivo in tako je vladala nekaj minut grozna zmešnjava. Bakairi so se borili liki podgane, ki se nimajo kam umakniti, toda kopita pušk so se dvigala in padala in tako so tudi čokati divjaki padali drug za drugim, Hula pa so jih vlačili iz vrste, jih vezali in trkljali vstran. Tako je bila bitka v kratkem končana.

»Sijajno!« vzklikne profesor, ki mu je krvavela praska na licu. »Veliko zahvalo smo vam dolžni, Mr. Gadsden.«

»Le še nekoliko počakajte z zahvalo!« se odreže Gadsden. »Le pogledajte, kako se še cele stotine pripravljajo dol!«

75. Modri ogenj.

Jim se ozre kvišku in vidi, da ima Gadsden prav. Ves rob stene je bil kar natrpan z divjaki, ki so odmotavali cele svitke vrvi.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

Gadsdenovi ljudje planejo z bojnim krikom po njih in Bakaire je pogled na te velike, krepke junake tako začel, da so bili vsi zmedeni.

»Le po njih!« zarjove Gadsden. »Nič streljanja! Kar s kopitom!«

Takela napada noben divjak ni mogel vzdržati, zato so bili nekateri pobiti, drugi pa so se takoj obrnili in zbežali. Bilo je zdaj tudi bolj svetlo, kajti meglica je izginjala in na čistem nebu so žarele velike južne zvezde.

Gadsden kar potihem zažvižga, ko pogleda naprej. »Velike kače in koliko jih je!«

Imel je prav, kajti celi tučati vrvi so viseli preko zgornjega roba stene, po njih pa so liki opice drseli divjaki. Jako veliko jih je tako že prišlo v dolino in bilo je jasno, da branilci še dolgo niso toliko močni, da bi mogli njihov naskok odbiti.

Tedaj pa je tudi četa petdesetih Hulov, ki so tvorili rezervo, bila pripravljena za boj in ko so videli, kako so Gadsdenovi ljudje pomandrali prvi trop Bakairov, so se osrčili ter jim sledili v boj tik za petami.

»Tako je prav!« zakriči Gadsden. »Le naprej, fantje! Le dajte jim vetra!«

Dasi Hula njegovih besedi niso razumeli, so pa toliko bolje razumeli njihov pomen ter planili na

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Bagdad, Ilić CESARJA MONTEZUMA, 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Pregelj OTROCI SOLNCA, 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Haggar, KLEOPATRA, 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Stenkiwicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din.